

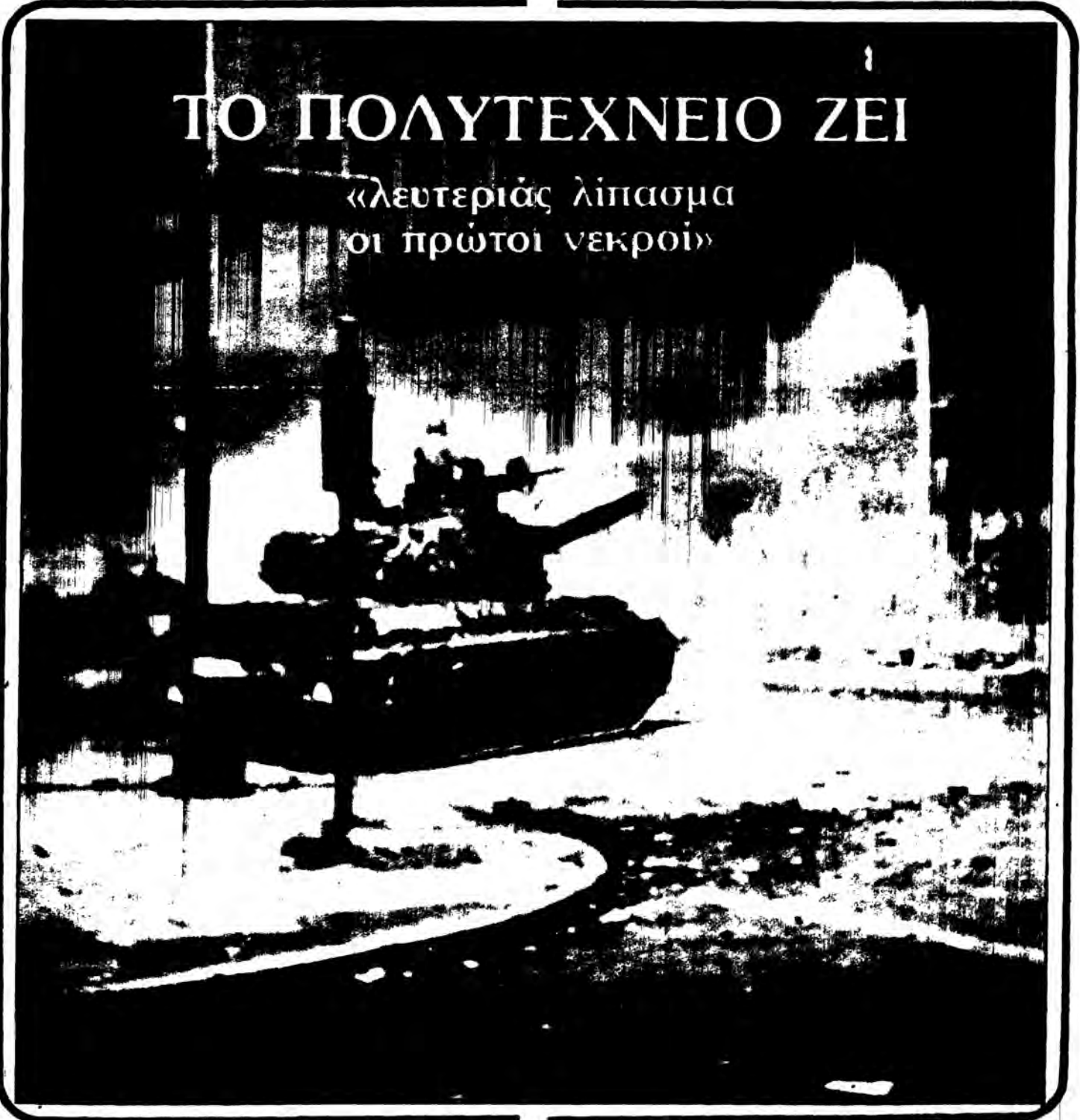
ΤΑΧ. ΤΕΛΟΣ ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ

Διδακτολόγιο

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' • ΑΡ. ΦΥΛ. 924
ΝΟΕΜΒΡΙΗ 1982 • ΤΕΥΧΟΣ Α'

Συνδικαλιστικό Όργανο της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας

ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΖΕΙ

«λευτεριάς λίπασμα
οι πρώτοι νεκροί»

Το συνδικαλιστικό κίνημα στην Ελλάδα από την γέννησή του το 1879 στην Ερμούπολη της Σύρου με τα πρώτα αιματεία Ναυπηγών - Ξυλουργών και μισθωτών βυροδεξιών, τις απεργιακές κινητοποιήσεις στη Σύρο, το Λαύριο και τη Σέρφω καθώς επίσης και τη δημιουργία του πρώτου εκπαιδευτικού ομίλου το 1875, μέχρι σήμερα, παρουσιάζει μια μεγάλη ιστορία αγώνων, αλλά και έντονων αδυναμιών.

Από τη μια μεριά έπαιξε σημαντικό ρόλο στην προσαρμογή του βιοτικού επιπέδου των μισθωτών, στην τεχνολογική ανεργία, στην περιφρούρηση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας κ.α., ενώ τα τελευταία χρόνια πρόβαλε μέχρι ένα βαθμό και θεσμικές αλλαγές και αμφισβήτησε έντονα την εισοδηματική πολιτική των συντηρητικών κυβερνήσεων, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία των νέων κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων.

Από το άλλο μέρος είναι γεγονός ότι δεν έγινε ποτέ δυνατή η μεγαλύτερη συσπείρωση των εργαζομένων, και η προώθηση της οργανωτικής αναδιάρθρωσης, ώστε να απειληθούν σοβαρά οι μηχανισμοί κρατικού ελέγχου και εξάρτησης του συνδικαλιστικού κινήματος. Η αντιπαράθεση με τις επιλογές των συντηρητικών κυβερνήσεων, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία των νέων κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων.

Από το άλλο μέρος είναι γεγονός ότι δεν έγινε ποτέ δυνατή η μεγαλύτερη συσπείρωση των εργαζομένων, και η προώθηση της οργανωτικής αναδιάρθρωσης, ώστε να απειληθούν σοβαρά οι μηχανισμοί κρατικού ελέγχου και εξάρτησης του συνδικαλιστικού κινήματος. Η αντιπαράθεση με τις επιλογές των συντηρητικών κυβερνήσεων δεν προχώρησε, όσο θα έπρεπε, στην αμφισβήτηση των δομών και των θεσμών, που έκφραση τους ήταν οι συγκεκριμένες κυβερνητικές επιλογές.

Έλειψε επίσης από το συνδικαλιστικό κίνημα η γενικότερη στρατηγική που θα ανήγαγε σε κεντρικούς στόχους τις θεσμικές αλλαγές, τη διεύρυνση του κοινωνικού μισθού, την επεξεργασία και την υλοποίηση ενός εναλλακτικού οικονομικού προγράμματος. Δεν έγινε δυνατό να διαμορφωθεί μια κοινωνική συνείδηση που θα ξεπερνούσε τις αντιθέσεις μεταξύ των εργαζομένων σε μια προοπτική ριζικής αλλαγής της ελληνικής κοινωνίας με στόχο την κοινωνική απελευθέρωση των εργαζομένων.

Οι κυριότεροι λόγοι που εξηγούν αυτή τη συνδικαλιστική αναστολεσιμότητα είναι η πολυδιάσπαση, ο κατακερματισμός, και το χάος στην οργανωτική δομή και λειτουργία του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος, οι κυβερνητικές παρεμβάσεις,

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟ-Υ-ΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Εισήγηση που παρουσιάστηκε από τον Αντιπρόεδρο της ΟΑΜΕ κ. Δημήτριο Κίτσιο στο Α' Πανελλήνιο Σεμινάριο Εκπαιδευτικών σε Θέματα Συνδικαλιστικής Επιμόρφωσης.

το πλέγμα των αντισυνδικαλιστικών νόμων, η ανισομέρεια στη συνδικαλιστική ανάπτυξη (δυναμική ανάπτυξη του συνδικαλισμού στο δημόσιο τομέα σε σχέση με τον ιδιωτικό) και τέλος η ανυπαρξία αυτόνομης συνδικαλιστικής εκπαίδευσης που ανεβάσει τη συνδικαλιστική συνείδηση και παράγει καταρτισμένα συνδικαλιστικά στελέχη.

Το μοντέλλο της οικονομικής ανάπτυξης που επιβλήθηκε στην Ελλάδα σφράγισε το χαρακτήρα του συνδικαλιστικού κινήματος. Η καθυστερημένη και αναμικτή ανάπτυξη της βιομηχανίας είχε σαν αποτέλεσμα να μη ριζώσει ο συνδικαλισμός σε αυτό τον τομέα, ένα τομέα που ιστορικά έχει βρεθεί στη εμπροσθοφυλακή της εργατικής δράσης στις πιο ανεπτυγμένες χώρες. Αντίθετα η υπερτροφική διόγκωση του τομέα των υπηρεσιών έχει συνδεθεί με τη δυναμική παρουσία των οργανώσεων που δρουν σε μεγάλο τμήμα του ίδιου χώρου (καθηγητές, δάσκαλοι, κοινή ωφέλεια κλπ.).

Ο δυναμισμός των κατηγοριών αυτών των εργαζομένων οφείλεται σε ορισμένους παράγοντες που ευνοούν τη συλλογική δράση, όπως:

α) Η συγκέντρωση σχετικά μεγάλου αριθμού εργαζομένων στους ίδιους χώρους εργασίας.

β) Η Στρατηγική σημασία του κλάδου για την όλη λειτουργία της οικονομικής και πολιτικής ζωής της χώρας.

γ) Η μονιμότητα της εργασίας και η εξασφάλιση σε ένα βαθμό από αυθαίρετες απολύσεις εξαιτίας της συν. δράσης.

Το δημοσιοϋπαλληλικό συνδ. κίνημα μέσα σε αυτές τις συνθήκες αρχίζει να κάνει τα πρώτα βήματά του το 1928 με την ίδρυση της Συνομοσπονδίας των Δ.Υ. Η 11η Μαρτίου 1936 στη συνέχεια αποτελεί ένα σημαντικό σταθμό για το δημοσιοϋπαλληλικό συνδικαλισμό, γιατί τότε πραγματοποιείται στην Αθήνα στην αίθουσα της Βιοτεχνικής Σχολής το συνέδριο των Δ.Υ. Αθή-

νας - Πειραιά. Το συνέδριο κράτησε 5 μέρες και στις εργασίες του πήραν μέρος 151 Αντιπρόσωποι από 27 υπαλληλικούς κλάδους με βασικά αιτήματα την αναγνώριση του 13ου μισθού και την προσαρμογή των μισθών στον τμάρηθμο, αίτημα που θα δικαιωθεί ύστερα από 46 ολόκληρα χρόνια.

Οι συνθήκες που ευνόησαν την εμφάνιση του δημοσιοϋπαλληλικού συνδ. κινήματος αυτή την περίοδο οφείλονται σε βαθειές ανακατατάξεις και διεργασίες, που συντελούνται στον ελληνικό κοινωνικό χώρο. Η είσοδος του ξένου κεφαλαίου στην Ελλάδα και η εισροή ενός εκατομμυρίου και πλέον προσφύγων στην κυρίως Ελλάδα, συγκροτούν μία ευάρμημη εργατική τάξη, που οργανώνεται συνδικαλιστικά και πολιτικά, οξύνοντας τις κοινωνικές αντιθέσεις. Αναπτύσσεται έτσι ένα μαζικό κίνημα που εξαιτίας και της οικονομικής κρίσης του '29-'30 θα επεκταθεί και στα μικροσυνδικαλιστικά στρώματα.

Η άρχουσα τάξη τρομοκρατημένη μπροστά στο σγκοκούμενο λαϊκό κίνημα καθώς βλέπει να απειλούνται τα συμφέροντά και η εξουσία της δε θα διστάσει να καταφύγει ανοικτά στη λύση της δικτατορίας (4 Αυγούστου 1936). Το δημοσιοϋπαλληλικό κίνημα φμώνεται μέσα σε ένα γενικευμένο κλίμα διωγμών και τρομοκρατίας.

Μετά την απελευθέρωση το πολιτικό κλίμα που δημιουργήθηκε ευνοεί τον κυβερνητικό παρεμβατισμό στο συνδ. κίνημα με στόχο την ανακοπή της συνδ. δράσης και την αφαίρεση σημαντικών κατακτήσεων των Δ.Υ., όπως για παράδειγμα η ακώλυτη βαθμολογική εξέλιξη, που δόθηκε με τους νόμους 20 και 410 του '43.

Η κυβέρνηση του '45 με τη συντακτική πράξη 59/45 καταργεί τη Συνομοσπονδία των Δ.Υ. και ιδρύει την ΑΔΕΔΥ, ενέργεια που θεωρείται σαν η πρώτη βήμη και απροκάλυπτη παρέμβαση με στόχο τη χειραγωγή-

ση του συνδ. κινήματος και τη μετατροπή του σε όργανο εξυπηρέτησης κυβερνητικών επιλογών και συμφερόντων.

Μέσα σε αυτό το κλίμα οι Δ.Υ. εξακολουθούν να αγωνίζονται και να επιδιώκουν θεσμικές κατακτήσεις, όπως το ενιαίο μισθολόγιο. Το 1980 με τον Α.Ν. 1502 καθιερώνεται το πρώτο μεταπολεμικό ενιαίο μισθολόγιο, που σύντομα υπονομεύθηκε από αυξήσεις σε ορισμένες κατηγορίες Δ.Υ.

Το νέο πλήγμα που υφίσταται ο δημοσιοϋπαλληλικός κόσμος την ίδια περίοδο είναι η ψήφιση του αντιδημοκρατικού νόμου 1811/51 (Δημ/κός Κώδικας) που καθιερώνει ασφυκτικό πλαίσιο απαγορεύσεων δια όλους τους Δ.Υ., ενώ το σύνταγμα του 1952 απαγορεύει ρητά το δικαίωμα της απεργίας στους Δ.Υ.

Η ταύπιση της ηγεσίας της ΑΔΕΔΥ σε όλες αυτές τις αντιπαλληλικές μεθοδεύσεις θα συσπερώσει τους Δ.Υ. με αποτέλεσμα στο 12ο Πανελλαδικό Συνέδριο το 1955 να πετύχουν την καταδίκη και αποπομπή της παλιάς διοίκησης και την εκλογή νέας.

Η νίκη αυτή των Δ.Υ. προκάλεσε την άμεση παρέμβαση των δυνάμεων της αντίδρασης, που μεθοδευμένα και πραξικοπηματικά επέβαλαν τον έλεγχο στην ηγεσία της ΑΔΕΔΥ και επιχείρησαν τη διάσπαση και τον αποπροσανατολισμό των Δ.Υ.

Η διάσπαση και ο αποπροσανατολισμός του δημοσιοϋπαλληλικού συνδ. κινήματος επιχειρήθηκε με τη δημιουργία ενδοκλαδικών αντιθέσεων στα πλαίσια της επιδοματικής πολιτικής. Οι οργανωτικές και άλλες αδυναμίες του συνδ. κινήματος περιόρισαν τις δυνατότητες αποφασιστικής άμυνας απέναντι στις κυβερνητικές μεθοδεύσεις και ευνόησαν τον έλεγχο της ΑΔΕΔΥ από προετοιμασμένους κυβερνητικούς συνδικαλιστές τη γνωστή κάστα των εργατοπατέρων.

Η εικόνα του κυβερνητικού συνδικαλισμού ολοκληρώθηκε με τα εκλογικά πραξικοπήματα, τον αποκλεισμό των μαζικών οργανώσεων και την αντικατάστασή τους με συλλόγους σφραγίδες και αντισυνδέσμους.

Ωστόσο οι αγώνες των εργαζομένων στο δημόσιο ξεπερνούν σε αρκετές περιπτώσεις τα όρια που επέβαλε ο κυβερνητικός συνδικαλισμός, με την καθολική τους αντίδραση στη συμπαιγνία ΑΔΕΔΥ-κυβερνήσεως.

Έτσι, το 1958 οι Δ.Υ. απαιτούν ουσιαστικές αυξήσεις με την καθιέρωση ενιαίου μισθολογίου, που όμως δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ, γιατί η Επιτροπή που συγκροτήθηκε γιαυτό το σκοπό στόχευε απλά και μόνο στην εκτόνωση και την καταστολή των αντιδράσεων και των πιέσεων, χωρίς την ουσιαστική αντίδραση της ΑΔΕΔΥ.

ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΖΕΙ ΚΑΙ ΜΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΕΙ

Με τη συμπλήρωση 9 χρόνων από την κορυφαία στιγμή της ηρωικής αντίστασης του λαού εναντίον της δικτατορίας, το Νοέμβρη του 1973 στο Πολυτεχνείο, η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας στέλνει αγωνιστικό δημοκρατικό χαιρετισμό προς τους συναδέλφους όλης της Χώρας και τους καλεί σε αγωνιστική θύμηση των νεκρών και θυμάτων του αντιδικτατορικού αγώνα.

Ο αγώνας του Πολυτεχνείου συνέτριψε ηθικά την αμερικανονατοϊκή δικτατορία του Παπαδόπουλου, ξέσκασε το «δημοκρατικό» προσώπι που επιχειρούσε να φορέσει στην καταπίεση που ασκούσε στο Λαό, με στόχο τη διαίωξη του φασιστικού καθεστώτος που είχε εγκαθιδρύσει στις 21 Απριλ. 1967, και προετοίμασε την πτώση του μετά 8 μήνες.

Στην πρόκληση του δικτάτορα ότι δήθεν πήγαινε για «εκδημοκρατισμό», τα νιάτα του Πολυτεχνείου με μπροστάρηδες τους φοιτητές κι ο αδουλωτος λαός της Αθήνας απάντησαν, το Νοέμβρη του 1973, με υψωμένες τις γροθιές και με το αίμα τους: **Όχι στον αμερικανονατοϊκό φασισμό! Όχι στη δικτατορία που επέβαλαν τα ξένα μονοπώλια!**

Θάνατος στον ιμπεριαλισμό! Και ο φασισμός υποχρεώθηκε να δείξει το αληθινό του πρόσωπο.

Όταν τα ξενοκίνητα τάνκς έρχιαν την πύλη του Πολυτεχνείου στην καρδιά της ξεσηκωμένης Αθήνας, είχε σημάνει κιάλας η αρχή της αντίστροφης μέτρησης για τους δικτάτορες. Κάτω από την συνεχώς ογκούμενη λαϊκή αντίσταση στην Ελλάδα και στην άρνηση του Κυπριακού Λαού τον Ιούλη του 1974 να εφαρμόσει τα πραξικοπηματικά σχέδια του αμερικανονατοϊκού ιμπεριαλισμού στην μαρτυρική Κύπρο, η δικτατορία της 21ης Απριλίου 1967 οαρώθηκε απ' το προσκήνιο της Ιστορίας.

Οι στόχοι του μεγάλου αγώνα της γενιάς του Πολυτεχνείου δεν εκπληρώθηκαν όμως στο σύνολό τους.

Γιατί δεν ήταν μόνο αντιφασιστικός αλλά ήταν και αντιιμπεριαλιστικός.

Ο Λαός τότε αγωνίστηκε μόνο να διώξει τους δικτάτορες αλλά και για Εθνική ανεξαρτησία, για λαϊκή κυριαρχία, για κοινωνική δικαιοσύνη και πρόοδο.

Ο αγώνας του Νοέμβρη του 1973 στηρίχτηκε στο αγωνιστικό και ενωτικό πνεύμα των λαϊκών δυνάμεων και αυτό αποτελεί για μας το δρόμο για τη συνέχιση των καθημερινών μας αγώνων ώπου να βρουν τα αιτήματά της γενιάς του Πολυτεχνείου την πλήρη δικαίωσή τους.

Ειδικότερα σήμερα όπου οι αγώνες του Λαϊκού Κινήματος διεξάγονται κάτω από ευνοϊκές συνθήκες και βρίσκονται πιά απ' τον Οκτώβρη του 1981 στην πορεία δικαίωσής τους η αγωνιστικότητα επβάλλεται να συνδιάζεται με το ενωτικό πνεύμα για να έχουμε το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Οι ήρωες του Πολυτεχνείου και ο αγώνας τους μας έδωσαν το στίγμα: Η Εθνική Λαϊκή ενότητα είναι αναγκαία προϋπόθεση ώστε η πορεία προς την Αλλαγή να γίνει πιο γρήγορη, πιο πλατιά και πιο βαθιά.

Το Συνδικαλιστικό Κίνημα, το Τρίτο βάρθρο της Δημοκρατίας, μαζί με το Κοινοβούλιο και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, παίζει και θα συνεχίσει να παίζει καθοριστικό ρόλο για το παραπέρα στέρωμα του δημοκρατικού μας πολιτεύματος, για την κατοχύρωση της Εθνικής Ανεξαρτησίας, για το βάθεμα και πλάτεμα της λαϊκής κυριαρχίας, για τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό: Για να γίνει η κοινωνία μας πιο δίκαιη ή πιο ανθρώπινη για να σταματήσει η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο για να μπει φρένο στην καταπίεση και στην αλλοτρίωση. Για να εξασφαλιστούν ίσες ευκαιρίες μόρφωσης και εκπαίδευσης στα παιδιά του Ελληνικού Λαού. Για να δικαιοδοούν οι αγώνες του ενάντια στο φασισμό και τον ιμπεριαλισμό. Για να δεικνωθεί ο αγώνας του Πολυτεχνείου το Νοέμβρη του 1973.

**ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΖΕΙ
ΚΑΙ ΜΑΣ ΚΑΘΟΔΗΓΕΙ!!**

Το σύντομο δημοκρατικό δόγμα της κυβέρνησης Κέντρου, που άνοιξε νέες προοπτικές για τους εργαζόμενους και το συνδ. κίνημα, υπονομεύθηκε πολύ γρήγορα από την ανώμαλη πολιτική λύση της αποστασίας. Η κυβέρνηση των αποστατών μέσα σε ένα κλίμα έντονης λαϊκής αποδοκιμασίας καταθέτει σε συνεργασία με την ΑΔΕΔΥ νομοσχέδιο για το ενιαίο μισθολόγιο, που όμως απορρίπτεται από τους Δ.Υ. σαν ανεπαρκές.

Στη μαύρη περίοδο που ακολουθεί το συνδ. κίνημα φημώνεται, οι εκλεγμένες διοικήσεις καθαιρούνται και στη θέση τους διορίζονται δοτές υποτακτικές στις εντολές των διδασκόντων.

Μετά την πτώση της δικτατορίας το συνδ. κίνημα μπαίνει σε μια νέα φάση. Οι στόχοι και οι αγώνες του διευρύνονται με την απαίτηση για εξυγίανση και εκδημοκρατισμό της κρατικής μηχανής, την αλλαγή των θεσμών κλπ. Οι σκληρές εμπειρίες της εφτάχρονης τυραννίας και τα τραύματα που υπέστη το συνδ. κίνημα ωρίμασαν τα πράγματα και έκαναν φανερό, πώς δεν αρκούν οι πρόσκαιρες κλαδικές κατακτήσεις για την προώθηση και λύση των προβλημάτων μας, αλλά μία γενικότερη πολιτική ενότητα του συνδ. κινήματος, που θα αμφισβητήσει συνολικά δομές και θεσμούς στην προοπτική της κατάκτησης και κατοχύρωσης της κοινωνικής απελευθέρωσης των εργαζομένων, της δημοκρατίας και της εθνικής ανεξαρτησίας.

Στο νέο αυτό προσανατολισμό του συνδ. κινήματος είναι γεγονός ότι υψώθηκαν τεράστια εμπόδια, που ξεκινούσαν από το ασφυκτικό νομικό πλαίσιο (Ν.643/77 και 330/76) το αντίθετο πολιτικό κλίμα και το ρόλο της ηγετικής ομάδας της ΑΔΕΔΥ, που μεθοδευμένα ναρκοθετούσε κάθε αγωνιστική διεκδίκηση υποστηρίζοντας ακόμα και την πικροποίηση της.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες οι εργαζόμενοι στο δημόσιο προσπάθησαν να αναπληρώσουν το «κενό εξουσίας» στο τροποβάθμιο συνδ. όργανο με άτυπες αυτεπαιρέσεις των δημοκρατικών Δ.Υ. οργανώσεων, μέσα από τις οποίες επιχειρήθηκε η προβολή και διεκδίκηση γενικών πανδημοσυνισθητικών αιτημάτων, με όλες βέβαια τις αδυναμίες που είναι φανερό ότι εμπιέρησαν τέτοια σχήματα.

Μετά την πολιτική μεταβολή στις 18 Οκτώβρη 1981 και την ποιοτική μεταβολή στην κοινωνική φύση της εξουσίας σε συνδυασμό με την ψήφιση του Ν.1264/82 θεωρούμε ότι διαμορφώνονται οι αναγκαίες συνθήκες για να δράσει το συνδ. κίνημα αδέσμευτα και αυτόνομα σαν αποτελεσματικός καταλύτης στην κατεύθυνση της κοινωνικής απελευθέρωσης των εργαζομένων.

Συνδικαλιστική Εκπαίδευση

(Εισήγηση που παρουσιάστηκε από τον Αντιπρόεδρο της ΔΟΕ κ. Χριστόφορο Κορυφίδη στο Α' Πανελλήνιο Σεμινάριο Εκπαιδευτικών σε θέματα Συνδικαλιστικής Επιμόρφωσης)

Στα πλαίσια της αέναης συγκρούσεως ανάμεσα σ' εκείνους που πουλούν την εξαρτημένη εργασία τους στην αγορά και τους εργοδότες, το Συνδικαλιστικό Κίνημα της Χώρας μας ήταν ο μόνο παράγοντας που έπαιξε κάποιο μικρό ή μεγάλο ρόλο υπέρ των εργαζομένων.

Η προσφορά του, μεγάλη για την εποχή και τις προϋποθέσεις λειτουργίας του, δεν μπορούσε να είναι μεγαλύτερη γιατί αλισσοδεμένο καθώς ήταν νομοθετικά πολεμήθηκε προγραμματισμένα, άγρια και ασταμάτητα από την άρχουσα τάξη.

Αποτέλεσμα της πολύπλευρης και μεθοδευμένης πολεμικής που του έγινε ήταν να μη μπορέσει μέχρι σήμερα ν' ανδρωθεί και να ξεπεράσει τις οργανωτικές και λειτουργικές αδυναμίες του.

Σήμερα με την ψήφιση του Ν. 1264/82, έχουμε ουσιαστική διαφοροποίηση των συσχετισμών στην αντιμετώπιση του Σ.Κ. μια και η επίσημη Πολιτεία θεωρεί το συνδικαλισμό βάθρο της Δημοκρατίας και κύριο παράγοντα στη διαμόρφωση των επιλογών για την κοινωνικά και οικονομικά ανάπτυξη της Χώρας.

Αυτό σημαίνει ότι το Συνδικαλιστικό μας Κίνημα πέρασε σε μια νέα φάση με χαρακτηριστικά γνωρίσματα τις ευνοϊκές προϋποθέσεις εξέλιξης του και τη διεύρυνση του πεδίου δράσης του.

Αλοιμόνο σ' όλους εμάς τους εργαζόμενους (ο όρος «εργαζόμενος» αφορά τόσο τους εργάτες και τους αγρότες όσο και τους υπάλληλους που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα) και το Συνδικαλιστικό μας Κίνημα αν δε σλλάβαμε τους δεσμευμένους συσχετισμούς δυνάμεων και δεν προωθήσουμε κάτω από τις σημερινές ευνοϊκές συνθήκες τις θέσεις μας.

Μετά τον εκδημοκρατισμό, τη μαζικοποίηση και την εξυγίανση του Σ.Κ. θα πρέπει να προσανατολισούμε τη δράση μας στην ουσιαστική αναγνώριση του ρόλου μας στη διαμόρφωση της ανάπτυξης, της παραγωγής και των πολιτικών επιλογών της Χώρας μας. Εδώ ακριβώς, στην ουσιαστική δηλαδή αναγνώριση του ρόλου μας, βρίσκεται το λεπτό σημείο από το οποίο θα εξαρτηθεί η επιτυχία ή η αποτυχία του νέου

συνδικαλιστικού τρόπου λειτουργίας μας.

Και δεν είναι εύκολη υπόθεση, γιατί, παρά την θετική διάθεση της σημερινής Κυβέρνησης θα πρέπει εμείς κύρια, σαν συνδικαλιστές, να ανεβάσουμε το επίπεδο της συνδικαλιστικής αλλά και της πλατύτερης μόρφωσής μας, σε τέτοια επίπεδα, ώστε όχι μόνο να μπορούμε να σταθούμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, ισάξια, απέναντι στους εργοδότες μας, αλλά να βρισκόμαστε σε θέσεις και ιδέες μπροστά απ' αυτούς.

Αυτό όμως σημαίνει πλατεία μόρφωση που δεν μπορεί να αποκτηθεί μόνο από την εμπειρική συνδικαλιστική πρακτική αλλά κύρια από εκπαίδευση και επομένως θεωρητική κατάρτιση των συνδικαλιστικών. Πέρα όμως από τις σημερινές ευνοϊκές συνθήκες, χρησιμοποιώντας τις, και για να μην έχουμε πικυριόματα θα πρέπει να προσεργαστούμε συνδικαλιστικά και ταξικά για το στέριωμα, πλάτημα και βάθεμα των κατακτήσεών μας, πράγμα που θα προέλθει από την αναπαραγωγή σωστών, μορφωμένων και αξίων συνδικαλιστών και από την πλατύτερη μόρφωση όλων των εργαζομένων.

Είναι λοιπόν άμεση ανάγκη να ξεκινήσουμε άμεσα μια σταυροφορία συνδικαλιστική και πλατύτερη μόρφωσης, σε πρώτη φάση των συνδικαλιστικών μας στελεχών, και στη συνέχεια όλου του εργαζόμενου λαού μας.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις μας οριοθετούν πιστεύουμε το πλαίσιο της Εκπαίδευσης που χρειαζόμαστε.

Γεννούν όμως αυτόματα τα παρακάτω σοβαρά και ουσιαστικά ερωτήματα.

α. Υπάρχουν δυνατότητες συνδικαλιστικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα;

β. Ποιούς συγκεκριμένους στόχους θα έχει η Σ.Ε.;

γ. Ποιός θα είναι ο φορέας εκείνος που θα αναλάβει το τεράστιο αυτό έργο; (προγραμματισμός-υλοποίηση). Από πού θα χρηματοδοτείται; Και από ποιούς θα στελεχωθεί;

δ. Στα πλαίσια του νέου, στο χώρο μας, τρόπου της παραταξιακής συνδικαλιστικής λειτουργίας, θα μπορέσει ο φορέας αυτός να αποτελέσει πόλο συσπείρωσης των εργαζομένων;

Δυνατότητες συνδικαλιστικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Από τη γέννησή το Εργατικό Κίνημα στην Ελλάδα ενδιαφέρθηκε για την προαγωγή και την Εκπαίδευση των συνδικαλιστικών του στελεχών.

Οι προσπάθειες όμως αυτές, βραχυπρόθεσμες, πατριωτισμένες και τοποθετημένες σε μία εποχή όπου η αντίδραση μεσορρανούσε ήταν φυσικό να μην έχουν κανένα θετικό αποτέλεσμα.

Κιαιτερα στο Δημόσιο τομέα κάτω από μια ΑΔΕΔΥ - όργανο του κατεστημένου - οι προσπάθειες συνδικαλιστικής εκπαίδευσης περιορίστηκαν σε ομοσπονδιακό επίπεδο, έχοντας το χαρακτήρα της αντιμετώπισης συγκεκριμένων οξυμένων κλαδικών προβλημάτων.

Θα ήταν ίσως άδικο εδώ να παραβλέψουμε τις σχετικές προγραμματισμένες ή όχι προσπάθειες που καταβλήθηκαν τα τελευταία χρόνια από πλευράς Δ.Ο.Ε. και Ο.Λ.Μ.Ε.

Οι Ομοσπονδίες αυτές, μέσα στους σκληρούς αγώνες τους, τις Γενικές Συνελεύσεις τους και με τα δημοσκογραφικά τους Όργανα ζύμωσαν τα τελευταία χρόνια ένα πλήθος συνδικαλιστών τους και τους ανάγκασαν να αυτό & αλληλομόρφωθούν με αποτέλεσμα να μπορούμε σήμερα να μιλάμε για κάποιο συνδικαλιστικό επίπεδο στο χώρο των Εκπαιδευτικών.

Γενικά όμως μπορούμε να πούμε ότι η Σ.Ε. στην Ελλάδα μέχρι σήμερα ήταν σχεδόν ανύπαρκτη. (Στο σημείο αυτό χαρτεζίζουμε την προσπάθεια που ανάλαβε το ΚΕ.ΜΕ.Τ.Ε., (Κέντρο Μελετών Τεκμηρίωσης Εκπαίδευσης της Γ.Σ.Ε.Ε., για την καθέρωση της Σ.Ε. στην Ελλάδα). (Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής εντάσσεται και η πραγματοποίηση του σεμιναρίου αυτού).

Η ανυπαρξία όμως αυτή έχει και την θετική της πλευρά. Χρησιμοποιώντας τη σχετική πείρα των ξένων συνδικατών και γνωρίζοντας απ' αρχής τους πετυχημένους και αποτυχημένους τρόπους και μορφές συνδικαλιστικής Εκπαίδευσης, θα μπορέσουμε, χωρίς πειρατισμούς να ακολουθήσουμε τον πιο πετυχημένο τρόπο, την πιο πετυχημένη μορφή, αφού την προσαρμόσουμε στην Ελληνική πραγματικότητα.

Από την άλλη πλευρά, οι ευνοϊκές συνθήκες εξέλιξης του Σ.Κ., που προαναφέραμε και η κατάκτηση κατά τα τελευταία χρόνια, από μερους των εργαζομένων της Χώρας μας, σε μεγάλο βαθμό, της πολιτικής συνειδητοποίησης και της ταξικής συνείδησης, μας δίνουν το δικαίωμα να πιστεύουμε ότι είμαστε έτοιμοι για το μεγάλο άλμα από την εμπειρική μορφή συνδικαλισμού σ' έναν συνδικαλισμό που θα στηρίζεται και θα χρησιμοποιεί σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους δράσης. Ήσως λοιπόν η σημερινή εποχή να είναι η καταλληλότερη που μπορούσε να υπάρξει για μια σωστά προ-

γραμματισμένη και απόλυτα, από τις συνδικαλιστικές μας οργανώσεις, εξαρτημένη συνδικαλιστική Εκπαίδευση.

Στόχοι της Συνδικαλιστικής Εκπαίδευσης

Για να γίνει αποδεκτή μια οποιαδήποτε Σ.Ε. θα πρέπει:

α. Να αγκαλιάζει θεματικά και ν' απευθύνεται ποιοτικά και ποσοτικά στο σύνολο των εργαζομένων και

β. Να έχει ξεκάθαρους και συγκεκριμένους στόχους.

Αυτό σημαίνει ότι απ' όπου κι αν ξεκινήσουμε δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι η Σ.Ε. απευθύνεται και στοχεύει στο να ξυπνήσει το ενδιαφέρον όλων των εργαζομένων για το συνδικαλισμό, έτσι, που να συνειδητοποιήσουν την πραγματικότητα που ζουν και ταξικά οργανωμένοι και ενωμένοι να αγωνιστούν για την καλύτερωση αυτής της πραγματικότητας.

Κάθε επομένως πρόγραμμά της θα πρέπει να εντάσσεται στην κατάκτηση αυτού του στόχου.

Οπωσδήποτε θα χρειαστεί ν' αρχίσει η Σ.Ε. με και για ορισμένα συνδικαλιστικά στελέχη.

Οπωσδήποτε θα χρειαστεί να δοθεί σ' ορισμένα συνδικαλιστικά στελέχη κάποια ειδική συνδικαλιστική εκπαίδευση, ανάλογα με το επίπεδο λειτουργίας τους.

Σε καμιά όμως περίπτωση δεν πρέπει η Σ.Ε. να ξεφύγει από τον κύριο στόχο της δημιουργώντας μια «ΕΛΠ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΩΝ» της μορφής του «ΕΡΓΑΤΟΠΑΤΕΡΙΣΜΟΥ» ή όποιος άλλης.

Το κακό στην περίπτωση είναι ότι το ξεστράτισμά της μπορεί να προέλθει όχι μόνο από τους εχθρούς της αλλά και από την δομή της σχετικά με τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο που θα παρέχεται.

Είναι λοιπόν ανάγκη να προσεχτεί ιδιαίτερα, πέρα από το περιεχόμενο, ο τρόπος που θα παρέχεται η Σ.Ε. (από ποιούς και πώς) ο τόπος (Αθήνα-Επαρχία) και ο χρόνος (πότε και για πόσο χρονικό διάστημα).

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσουμε ότι μη έχοντας άλλη επιλογή θα πρέπει να αρχίσουμε με την εκπαίδευση (γενική και ειδική) των σημερινών συνδικαλιστικών μας στελεχών που με τη σειρά τους θα γίνουν εκπαιδευτές της βάσης.

Περιεχόμενο, τρόπος, τόπος και χρόνος Σ.Ε.

Περιεχόμενο:

Από το περιεχόμενο σπουδών που θα προσφέρει η Σ.Ε. εξαρτάται

... και νηπιούτα εργασίας

... ΚΑΙ ΜΙΚΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

κατά πολύ η πολύπλευρη και ολοκληρωμένη ιδεολογική και τεχνική μόρφωση των συνδικαλιστικών μαζ στελεχών.

Δε θα προχωρήσουμε σε ανάλυση της θεματολογίας που νομίζουμε ότι πρέπει να συμπεριληφθεί στα εκπαιδευτικά προγράμματα. Κάτι τέτοιο απαιτεί βαθιά επιστημονική μελέτη.

Όμως, απ' όσα προαναφέραμε γενικά μπορούμε να πούμε ότι χρειαζόμαστε:

- Μια εκπαίδευση που θα μορφώσει φιλοσοφικά, ιστορικά και ψυχολογικά τους συνδικαλιστές μας, για ν' αποκτήσουν καθοδηγητικές και οργανωτικές ικανότητες.

- Μια εκπαίδευση που θα δώσει τις δυνατότητες στους συνδικαλιστές μας να γνωρίσουν την κοινωνική πραγματικότητα και θα τους επιτρέψει να διαμορφώσουν μια πιο ολοκληρωμένη ταξική και πολιτική συνείδηση.

- Μια εκπαίδευση που τέλος θα εφοδιάσει τους συνδικαλιστές μας με τα ίδια γενικά εφόδια που διαθέτουν οι εργοδότες και τα Διευθυντικά στελέχη, ώστε να μπορούν να αντιπαραταχθούν απέναντί τους ως ισόξιοι διαπραγματευτές.

Β' Τρόπος

Ο τρόπος της παρεχόμενης Σ.Ε. όπως και το περιεχόμενο, είναι παράγοντας πολύ μεγάλης σημασίας για την επιτυχία του στόχου μας. Είναι κάπως δύσκολο να βρεθεί ο ιδανικός τρόπος Σ.Ε. Η σχετική πείρα μας είναι μηδανική και τα πρότυπα του Εξωτερικού, δεν μπορούν να μας βοηθήσουν πολύ, μια και οι λαοί δεν ευαισθητοποιούνται ισόποσα και ομοιόμορφα από τις ίδιες μορφές εκπαίδευσης.

Πίστη μας είναι ότι σε καμία περίπτωση η παρεχόμενη Σ.Ε. δεν πρέπει να είναι κάποια σχολική μορφή.

Εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να προβληματίζονται από κοινού και μέσα από μια διαδικασία ισόποσης συμμετοχής σε συζήτηση να βγάζουν τα συμπεράσματά τους και τις θέσεις τους.

Ακόμα πιστεύουμε, ότι μια μορφή «διαδοχικής εκπαίδευσης» ταίριαζει απόλυτα στην ψυχοσύνθεση του Έλληνα.

Με τον όρο «διαδοχική εκπαίδευση» εννοούμε:

α. Την εκπαίδευση ενός αριθμού συνδικαλιστών, που με τη σειρά τους θα εκπαιδεύσουν άλλους κ.ο.κ. και

β. Την αλληλομόρφωση, όπου κάθε φορά διαφορετικό πρόσωπο θα

εισηγείται, μετά από μελέτη, κάποιο θέμα

Με την «διαδοχική εκπαίδευση» εκτός από το ότι αποφεύγουμε τη δημιουργία κάποιας «ΕΛΠ Συνδικαλιστών» που προαναφέραμε, κερδίζουμε πολύτιμο χρόνο μια και η εκπαίδευση θα παρέχεται σχεδόν ταυτόχρονα στο σύνολο των εργαζόμενων της Χώρας μας.

Υπάρχουν φυσικά, θέματα που για να παρουσιαστούν και να εκλαϊκευτούν είναι απαραίτητες ειδικές γνώσεις Πανεπιστημιακού επιπέδου. Α. Εδώ φυσικά θα χρησιμοποιηθούν Πανεπιστημιακοί δάσκαλοι, που πιστεύουμε θα βοηθήσουν την προσπάθεια αυτή για το ανέβασμα του επιπέδου μόρφωσής μας.

Και σ' αυτή όμως την περίπτωση η Εκπαίδευση θα πρέπει να παρέχεται εκλαϊκευμένα και με τη μορφή που προαναφέραμε.

Γ' Χρόνος και τόπος της Συνδικαλιστικής Εκπαίδευσης

Στην αρχή της Εισηγησίας μας είπαμε ότι η σύγκρουση της τάξης μας με τους εργοδότες είναι συνεχής.

Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να παρακολουθούμε συνέχεια τις κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις και τις εξελίξεις των επιστημών για να αποφύγουμε κάθε παγίδα που θα μας οδηγήσει σε θέσεις αταξικής ρεφορμιστικής ιδεολογίας.

Σημαίνει όμως επίσης ότι η Σ.Ε. θα πρέπει να είναι συνεχής και εξελισσόμενη.

Για να είναι δε προσήτο στο μισθωτό θα πρέπει να παρέχεται δίπλα του ή και μέσα στο σπίτι του (τηλεόραση).

Τα εργατικά κέντρα κάθε περιοχής μπορούν και πρέπει να γίνουν οι εκπαιδευτικές εστίες των εργατών, αγροτών, και υπαλλήλων. Εκεί και μέσα από σεμινάρια, ελεύθερες συζητήσεις και διαλέξεις θα πάρει ο εργαζόμενος τη μόρφωση που του χρειάζεται.

Είναι φυσικά αυτονόητο ότι για να αρχίσουν να λειτουργούν ολ' αυτά και η διαδοχική εκπαίδευση που προαναφέραμε θα πρέπει να υπάρξει κάποιο ή κάποια κέντρα υψηλής στάθμης τα οποία θα προγραμματίζουν και θα καθοδηγούν τη Σ.Ε.

Στα κέντρα αυτά θα πρέπει να λειτουργούν εκπαιδευτικά ιδρύματα ανωτάτου επιπέδου τα οποία θα μορφώνουν συνδικαλιστικά στελέχη που με τη σειρά τους θα γίνονται εκπαιδευτές.

Η ιδέα της ίδρυσης και λειτουργίας Ινστιτούτου Εργασίας* στις δραστηριότητες του οποίου θα ανή-

κει και η Σ.Ε. είναι, νομίζουμε, η πρώτη σωστή κίνηση που πρέπει να γίνει.

Τα Ινστιτούτα Εργασίας

Η αποδοχή από μέρους μας της ίδρυσης και λειτουργίας Ινστιτούτου Εργασίας δε σημαίνει ότι δεν έχουμε τις επιφυλάξεις μας σχετικά με την επιτυχία του.

Αυτή θα εξαρτηθεί κύρια από την ανεξαρτησία του σαν οργάνου απέναντι στις εργοδοτικές και κρατικές παρεμβάσεις.

Σε καμία περίπτωση δηλαδή, νομοθετικά και ουσιαστικά, άμεσα ή έμμεσα, ο διοικητικός έλεγχος του Ινστιτούτου δεν πρέπει να βρίσκεται σε κέντρα εξωσυνδικαλιστικά, εξωεργατικά.

Αυτό τουλάχιστον διδάσκει η δική μας συνδικαλιστική πείρα και η ιστορική αναδρομή στις προσπάθειες εφαρμογής της ιδέας.

Πέρα όμως από τη δική μας πείρα, υπάρχει και η γνώμη των ειδικών. Και η γνώμη αυτή θέλουμε και πιστεύουμε ότι θα ακουστεί σήμερα από τον κύριο εισηγητή του θέματος Λουκά Αποστολίδη (Υπεύθυνου ΚΕΜΕΤΕ).

Τελειώνοντας θέλουμε να τονίσουμε ότι η Αλλαγή της πραγματικότητας, όπου ο καταπιεσμένος Εργάτης, αγρότης, υπάλληλος, είναι αμέτοχος στη διαμόρφωση και λήψη των αποφάσεων που τον αφορούν άμεσα ή έμμεσα, δεν είναι υπόθεση κανενός άλλου παρά μόνο του εργάτη, του αγρότη, του υπαλλήλου.

Από μας λοιπόν εξαρτάται να πάρουμε τις τύχες στα χέρια μας και ενωμένοι, με τους αγώνες μας, να κερδίσουμε καλύτερη ποιότητα ζωής για μας και τα παιδιά μας.

Ας μη χάσουμε λοιπόν την ευκαιρία. Ας μη σταματήσουμε στο σημερινό μόνο σεμινάριο. Ας προγραμματίσουμε, εδώ, σήμερα περιφερειακά σεμινάρια και ας δεσμευτούμε με υπόσχεση πετυχημένης πραγματοποίησής τους.

Η Συνδικαλιστική Εκπαίδευση θα μας δώσει την ευκαιρία να φιλοσοφήσουμε, να προβληματιστούμε, να συμπεράνουμε...

Αυτό όμως αργά ή γρήγορα σημαίνει απόκτηση ταξικής συνείδησης. Και η ταξική συνείδηση είναι εκείνη που θα φέρει την μεταξύ μας ενότητα. Όταν φτάσουμε σ' αυτήν θα είμαστε οι νικητές.

Τότε η κοινωνία μας αναγκαστικά θα γίνει πιο δίκαιη και πιο ανθρώπινη.

ΔΗΜΑΡΧΟΣ

στο Λιτόχωρο Πιερίας εκλέχτηκε ο συνάδελφος Θανάσης Καταμαμάκας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

κοινοτήτος στο Λούρο Πρεβέζης εκλέχτηκε ο συνάδελφος Γιώργος Τζώρας.

Η ΔΟΕ

συγχαίρει όλους τους συναδέλφους που έθεσαν υποψηφιότητα στις εκλογές για την ανάδειξη των κοινοτικών και δημοτικών αρχών.

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

σε 3.000 δικαιούχους δημοσίου υπαλλήλους (εν ενεργεία και συνταξιούχους) ή υπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ. και οργανισμών δημοσίου που αντιπροσωπεύουν ποσό 2.750 εκατομμ. δραμών θα δοθούν από το Ταχυδρομικό Ταμειτήριο. Με τη χορήγηση των παραπάνω δανείων, ικανοποιούνται αιτήσεις ενδιαφερομένων που είχαν υποβληθεί μέχρι 30-9-1981.

ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

θα στεγαστεί και φέτος στο Ζάππειο από τις 26 Νοεμβρίου μέχρι τις 5 Δεκεμβρίου. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης θα βραβευθούν οι καλύτερες ελληνικές εκδοτικές προσπάθειες επίσης στο Ζάππειο το 3ο Συνέδριο βιβλίου υπό την αιγίδα του Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών. Η ΔΟΕ θα πάρει μέρος στο 3ο Συνέδριο βιβλίων και θα αναπτύξει το θέμα «Σχολικό-διδασκτικό βιβλίο».

ΥΠΕΡΩΡΕΣ

1/ΘΕΣΙΤΩΝ - 2/ΘΕΣΙΤΩΝ

Από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας κ. Κακλαμάνη υπογράφηκε τροπολογία για την πληρωμή υπερωριακών αμοιβών στους δασκάλους που υπηρέτησαν από 1-1-1980 μέχρι 30-9-1981 σε 1/θέσια Δημ. Σχολεία και ως προϊστάμενοι σε 2/θέσια.

Η παραπάνω τροπολογία βρίσκεται στο Υπουργείο Οικονομικών για συνυπογραφή από τον Υπουργό κ. Κουλουριάνο.

Στη συνέχεια θα κατατεθεί στη Βουλή για ψήφισι.

1000 ΝΕΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ

διδασκαλίας θα έχουν κατασκευαστεί μόνο στην Αττική μέχρι τέλος του 1982 δήλωσε ο Υπουργός Παιδείας κ. Απόστολος Κακλαμάνης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ.

Στην ομιλία του, στην Πανευρωπαϊκή Διάσκεψη Εκπαιδευτικών που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα και διοργανώθηκε από το ευρωπαϊκό τμήμα της παγκόσμιας Συνομοσπονδίας Εκπαιδευτικών σε συνεργασία με την ΔΟΕ και την ΟΛΜΕ, αναφέρθηκε στο ουσιαστικό σχολείο μάθησης που υπόσχεται τη λύση της εκπαιδευτικής κρίσης

* Βλ. Λουκά Αποστολίδη «Συνδικαλιστική Εκπαίδευση & Ινστιτούτα Εργασίας» Αθήνα '81 - Εκδόσεις Αριμή

ΝΕΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Σύλλογος διδασκάλων - Νηπιαγωγών Αθηνών «Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ»

Α' Διοικητικό Συμβούλιο

Μαργαρίτης Σαμολαδός: Πρόεδρος
Μαρινάκης Αριστέιδης: Αντιπρόεδρος
Γαλανάκης Μιχάλης: Γενικός Γραμματέας
Παπαδάτος Γιάννης: Ειδικός Γραμματέας
Μαρτσάκης Κώστας: Ταμίας
Κορώνης Στρατής: Μέλος
Χαλιαδάκη Ειρήνη: Μέλος

Εποπτικό συμβούλιο

Γιαμπουράς Νικόλαος: Πρόεδρος
Καρόγιαννης Παναγιώτης: Μέλος
Καστρούνη Ζαμπούλα: Μέλος

Ημαθίας

Τσαγκαλίδης Φώτης: Πρόεδρος
Δελαπόπουλος Δημήτρης: Αντιπρόεδρος
Γραμματικόπουλος Δημήτρης: Γενικός Γραμματέας
Αποστολίδης Γιάννης: Ταμίας
Βαϊνάς Γιάννης: Ειδικός Γραμματέας
Αργυρόπουλος Δημήτρης: Μέλος
Λοφαζάνης Δημήτρης: Μέλος

Μεσσηνίας-Μετρώλια

Οικονόμου Κώστας: Πρόεδρος
Κρόμπας Ανδρέας: Αντι/δρος
Ανδρινόπουλος Γιάννης: Γεν. Γραμματέας
Χριστοδουλέας Ευστράτιος: Ταμίας
Στρατικόπουλος Νίκος: Μέλος
Βασιλόπουλος Νίκος: Μέλος
Γεωργόπουλος Παναγιώτης: Μέλος
Μπαρμπαγιαννάκος Αντώνης: Μέλος
Οικονομίδης Λεωνίδας: Μέλος

Εποπτικό

Κοκαίνης Γεώργιος: Πρόεδρος
Αγγελόπουλος Βασίλης: Μέλος
Σακάς Βασίλης: Μέλος

Μουζακίου

Γκαγκός Απόστολος: Πρόεδρος
Αποστόλου Γεώργιος: Αντι/δρος
Κωνσταντίνη Λεπτήρης: Γενικός Γραμματέας
Χαρίσης Απόστολος: Ταμίας
Βούλγαρης Πέτρος: Μέλος

Καλύμνου

Γαμιάος Μανώλης: Πρόεδρος
Κουλιανού Ευδοξία: Αντιπρόεδρος
Χριστοδούλου Φίλιππος: Γραμματέας
Φραζής Φραζής: Ταμίας
Γαλαζής Θέμελης: Μέλος
Μαγκάκης Μιχάλης: Μέλος
Κάζος Φώτης: Μέλος

Β' Εξελεγκτική Επιτροπή

Μπιλλήρης Γιάννης: Πρόεδρος
Καραγεωργίου Γιάννης: Μέλος
Μιλωνάς Σακελλάρης: Μέλος

Κεφαλληνίας

Κοντογιάννης Λάμπρος:
Μαροπούλου Σοφία:
Κόκλας Διονύσιος:
Κύλλας Δημήτριος:
Βασιλόπουλος Γεώργιος:
Βαλάτος Στυλιανός:
Τσακτοίρας Χαρίλαος:

Θεσπρωτίας

Παπάς Θεόφιλος: Πρόεδρος
Καραγιάννης Γεώργιος: Αντιπρόεδρος
Κούρτης Κων/νος: Γεν. Γραμματέας
Σωτήρης Νικόλαος: Ταμίας
Πανταζής Γεώργιος: Ειδικός Γραμματέας
Αρβανίτης Κων/νος: Μέλος
Λέττα Ιφιγένεια: Μέλος

Β' Θεσσαλονίκης

Πομάκης Αθανάσιος: Πρόεδρος
Γκαγκάλης Μιχαήλ: Αντιπρόεδρος
Τοπαλίδης Αναστάσιος: Γεν. Γραμματέας
Καπουλίτσα Θωμαή: Ταμίας
Κούρτης Δημήτριος: Μέλος
Τερζίδης Δημήτριος: Μέλος
Τσακαλίδης Απόστολος: Μέλος

Θεβέν

1. Ντάλλης Δημήτριος
Γρηγορίου Κων/νος
Μεγάλος Στυλιανός
Αγγέλου Βασίλειος
Στεφανάκης Μιχαήλ

Αμφιλοχίας

Φίλης Γεώργιος: Πρόεδρος
Παπός Θεόδωρος: Γεν. Γραμματέας
Παπανίκος Γρηγόριος: Ταμίας
Παντώρα Ελένη: Αντι/δρος
Ντάφλος Απόστολος: Μέλος
Τζίμας Ιωάννης: Μέλος
Τρομπούκης Απόστολος: Μέλος

Εποπτικό

Καραλής Χρίστος: Πρόεδρος
Καρακώστας Βασίλειος: Αντι/δρος
Φραγκούλης Κων/νος: Γραμματέας

Αργινίου

Διοικητικό

Αυδίκος Μιχαήλ: Πρόεδρος
Κολοβός Δημήτριος: Αντιπρόεδρος
Τσούτσης Ευάγγελος: Γεν. Γραμματέας
Παπαθεοδώρας Ιωάννης: Ταμίας
Λώλου Λευκοθέα: Ειδ. Γραμματέας
Αγγέλης Αθανάσιος: Μέλος
Κουκουθιάκης Σπυριδών: Μέλος
Γιαννακάς Επαμεινώντας: Μέλος
Αυγέρη Ευσταθία: Μέλος

Εποπτικό:

Σερπάνος Νικόλαος
Καυμάλης Επαμεινώντας
Γεωργούλας Θωμάς

ΙΒ' Δυτ. Αττικής

Σπηλιόπουλος Γώργιος: Πρόεδρος
Σιουγλής Ιωάννης: Αντι/δρος
Καραμέτος Γεώργιος: Γραμματέας
Μαργώνης Κων/νος: Ταμίας
Ηλίας Γρηγόριος: Μέλος

ΙΔ' Περιφ. Δ/τος Πειραιώς

Χρήστου Κων/νος: Πρόεδρος
Παπαγιάννης Ελευθέριος: Αντιπρόεδρος
Μπουκάς Βασίλειος: Γεν. Γραμματέας
Γκουντουβάς Χρήστος: Ειδικός Γραμματέας
Γιαννόπουλος Χρήστος: Ταμίας
Χαραλάμους Λάζαρος: Μέλος
Φράγκος Σπυριδών: Μέλος

Πυλίας

Σμάς Γεώργιος: Πρόεδρος
Λυριτζής Φώτιος: Αντιπρόεδρος
Ρένεσης Παναγιώτης: Γενικός Γραμματέας
Μιλωνάς Παναγιώτης: Ταμίας
Καρκατζούλης Αθανάσιος: Μέλος
Μπούζας Λάμπρος: Μέλος
Φωτίου Αθανάσιος: Μέλος

Γρεβενών

Ντώνας Αδαμάντιος: Πρόεδρος
Πνευματικός Κων/νος: Αντιπρόεδρος
Παπανικολάου Νικόλαος: Γεν. Γραμματέας
Ρίζος Νικόλαος: Ταμίας
Παπαδόπουλος Χρίστος: Μέλος
Ζιάκος Νικόλαος: Μέλος
Νίκου Νικόλαος: Μέλος

Ηρακλείου

«Νίκος Καζαντζιάκης»

Διοικητικό

Λιμνωτάκης Γιάννης: Πρόεδρος
Κυπριωτάκη Ανθούλα: Γραμματέας
Βαλασιμίδου Ελένη: Ταμίας
Παπαδογιαννάκη Αθηνά: Μέλος
Μανουσαΐκης Δημήτρης: Μέλος

Εποπτικό

Σκουρέλλος Γιάννης: Πρόεδρος
Νικολακάκης Φρίξος: Γραμματέας
Μπουρναζάκης Μιχάλης: Μέλος

Καρίας

Μαραθοκαμπίτης Μιχαήλ: Πρόεδρος
Παπαμάνης Εμμανουήλ: Αντιπρόεδρος
Καρούδας Δημήτρης: Γραμματέας
Βασιλαρος Ερμούλαος: Ταμίας
Μελεσανάκης Νικόλαος: Μέλος

Λαγκαδά

Σοφινίδης Κων/νος: Πρόεδρος
Γάννακας Χρήστος: Αντιπρόεδρος
Παξεβανίδου Σουλτάνα: Γεν. Γραμματέας
Τσουκαλάς Αθανάσιος: Ταμίας
Δαγκλής Βασίλειος: Ειδ. Γραμματέας

Χαλκιδικής

Ζωγραφιάκης Γ.: Πρόεδρος
Βούρδος Β.: Αντιπρόεδρος
Μαγδάλης Θ.: Γενικός Γραμματέας
Φουντούκης Δ.: Ταμίας
Δολαμούδη Ε.: Ειδικός Γραμματέας
Λελεγάννης Χ. Μέλος
Μουστακάς Θ. Μέλος

Περίας

Γιαμούζης Αντώνιος: Πρόεδρος
Χατζηγεωργίου Ιορδάνης: Αντιπρόεδρος
Γκιάτα Μαρία: Γεν. Γραμματέας
Χαρτίδης Ιωάννης: Ταμίας
Βεργιώτης Ηλίας: Μέλος
Θεοτόκης Ιωάννης: Μέλος
Παπανικολάου Ιωάννης: Μέλος

Σουφλίου

Μήτσικας Δημήτριος: Πρόεδρος
Κοσιμίδης Παναγιώτης: Αντιπρόεδρος
Στεργίου Μηνάς: Γεν. Γραμματέας
Παύλης Αθανάσιος: Ταμίας
Γκώστα Μαρία: Μέλος
Γιάργκας Ιωάννης: Μέλος
Μουρδικούδης Παναγιώτης: Μέλος

Εδέσσης

Δαμανίδης Γεώργιος: Πρόεδρος
Αθανασιάδης Γεώργιος: Αντιπρόεδρος
Σώμης Απόστολος: Γενικός Γραμματέας
Θανάσης Πέτρος: Ταμίας
Κοσιμίδης Βασίλειος: Μέλος
Λόζος Αθανάσιος: Μέλος
Τζόβας Δημήτριος: Μέλος

Φύλλιδας

Τοπκάρουλου Δημήτριος: Πρόεδρος
Καρτσάλλας Βασίλης: Αντιπρόεδρος
Γαντιοδης Πασχάλης: Γεν. Γραμματέας
Σουρτζογιάννης Δημήτριος: Ταμίας
Σαμολαδάς Μόσχος: Μέλος
Δαή Μαρία: Μέλος
Χριστιανίδης Κarioφύλλης: Μέλος

Κω-Νηούρου-Τήλου

Κιαπόκας Δημήτριος: Πρόεδρος
Πατμιού Μαρία: Αντιπρόεδρος
Αλαχιώτης Ψαράλαμπος: Γραμματέας
Σχουλής Θωμάς: Ταμίας
Ξενίκας Γεώργιος: Μέλος
Καρίκης Γεώργιος: Μέλος
Μαστρογιώργης Εμμανουήλ: Μέλος

Παγγωνίου

Παπαδημητρίου Βασίλης: Πρόεδρος
Μήτσος Αναστάσιος: Αντ/δρος
Καλέτζη Ειρήνη: Ταμίας
Σηλιμής Λευτέρης: Γραμματέας
Ρεβύθη Αικατερίνη: Μέλος
Βασδέκης Αποστόλης: Μέλος
Γεωργίου Γεώργιος: Μέλος

Καλαμάτας

Διοικητικό

Κριμπίς Γρηγόρης: Πρόεδρος
Πετρούλας Άγγελος: Αντ/δρος
Φωτόπουλος Κων/νος: Γραμματέας
Βαμβακός Ηλίας: Ταμίας
Ανδρουτσάπουλος Αρκατείδης: Μέλος
Καρακοβούνης Δημήτριος: Μέλος
Μίχος Αναστάσιος: Μέλος

Εξελεγκτική Επιτροπή

Φιλιππόπουλος Γεώργιος
Μαριολοπούλου Φωτεινή
Παναζόπουλος Νικόλαος

Αλματίας

Νέμτσος Ιωάννης: Πρόεδρος
Νικάκης Αλέξιος: Αντιπρόεδρος
Γεωργόπουλος Αχιλλέος: Γενικός Γραμματέας
Μυλωνάς Αναστάσιος: Ταμίας
Παπαβραύμ Ιωάννης: Ειδικός Γραμματέας
Παπαναστασίου Στέφανος: Μέλος
Μυλωνάς Κων/νος: Μέλος

ΙΕ' Ε.Δ.Ε. Πειραιά

Σκαρλάτος Βασίλειος: Πρόεδρος
Τζιμής Παναγιώτης: Αντιπρόεδρος
Δημητράκης Δημήτριος: Γενικός Γραμματέας
Σκαρίμπα Ασημίνα: Ταμίας
Μήτσος Ηλίας: Ειδ. Γραμματέας
Τσουκιάνης Γεώργιος: Μέλος
Σπερελάκη Μαργαρίτα: Μέλος

Βισαλτίας

Διοικητικό

Παπαναγιώτου Παναγιώτης: Πρόεδρος
Δήμιου Πηνελόπη: Αντιπρόεδρος
Παππάς Δημήτριος: Γραμματέας
Κουκμήσης Παναγιώτης: Ταμίας
Ταραράς Παρασκευάς: Ειδ. Γραμματέας
Καλκτσιας Άγγελος: Μέλος
Γούναρης Μιχαήλ: Μέλος

Εποπτικό

Μπαρτζούδης Γεώργιος: Πρόεδρος
Χατζηπαναγιώτου Ευστράτος: Γραμματέας
Καρούτης Δημήτρης: Μέλος

Μεγαλονοτιάδας

Διοικητικό

Δήμζος Βασίλειος: Πρόεδρος
Μορνάνοπουλος Βασίλειος: Αντιπρόεδρος

Στασιός Ιωάννης: Γενικός Γραμματέας
Λιμπερόπουλος Ανδρέας: Ταμίας
Κοροντζή Αγλαία: Ειδ. Γραμματέας
Ανδριανός Αργύρης: Μέλος
Παπακώστας Βασίλειος: Μέλος

Εποπτικό

Αγγελόπουλος Γεώργιος: Πρόεδρος
Μίχος Παναγιώτης: Μέλος
Παυλάκος Βασίλειος: Μέλος

Λεσχαιών

Φιτερινόπουλος Βαγγέλης: Πρόεδρος
Δημητράκοπουλος Νίκος: Αντ/δρος
Χονδρογιάννης Βασίλης: Γενικός Γραμματέας
Μαρκάκης Θωμάς: Ειδικός Γραμματέας
Ασημακόπουλος Σταύρος: Ταμίας
Ζωγράφος Πασχάλης: Μέλος
Κουτσάφτης Νίκος Μέλος

Σύλλογος Ελλήνων Επι/ων Βοστώνης

Πρόεδρος: Τσαλιδής Δημήτρης
Αντιπρόεδρος: Παπαγρηγορίου Κλέαρχος
Γ. Γραμματέας: Κύρτσου-Καρατζά Σεβαστή
Ειδ. Γραμματέας: Καραβασιλής Αντώνης
Ταμίας: Δημητράκης Αναστάσης
Μέλη: 1 Παναγόπουλος Γρηγόρης
Μέλη: 2 Θεοφιλόπουλος Ευστάθιος

Κέρκυρας

Γαρνέλης Λευτέρης Πρόεδρος
Κούρτης Χριστόφορος αντιπρόεδρος
Τζώρας Γιώργος γενικός γραμματέας
Λέπτος Αλέξανδρος ταμίας
Κούστα Σταμάτη ειδικός γραμματέας
Μωραΐτης Αλέξανδρος μέλος
Ανδρώτης Σπύρος μέλος.

«ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ»

15/θήμερη έκδοση
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

★ ★

Διεύθυνση: Ξενοφάντος 15α
Αθήνα (Τ.Τ. 118)

Τηλ. 3238.544-3245.375

★ ★

ΣΥΝΤΑΞΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

★ ★

Ιδιοκτήτης-Εκδότης: Δ.Ο.Ε.

Διευθυντής: Μενέλαος Παπαρήσθου

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Δ.Ο.Ε.

★ ★

Επιλογή ύλης: Θωμάς Μπάκας

★ ★

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ-ΑΤΕΛΕ

«Ν. Μαυρομμάτης & Σία ΕΠΕ»

Μάγερ 11 - Αθήνα (108)

Τηλ. 5221.792-5225.479

★ ★

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΑΙΘΟ-ΘΩΣΕΤ ΕΛΛΑΣ

Κ. Αδάμτιλος

Ακαδημίου 13

Τηλ. 5222-816-5238.701

ΝΟΕΜΒΡΗΣ 1973 - ΝΟΕΜΒΡΗΣ 1982

*Μη φοβηθείς το χαλασμό.
Φωτιά! Τσεκούρι!
Τράβα και χτίσε κάστρο από-
νου' τους
και ταμπουρώσου μέσα,
για πάλεμα, για μάτωμα,
για την καινούργια γέννα...*

Δέκα εφτά του Νοέμβρη του 1973. Τα νιάτα της Ελλάδας ταμπουρωμένα μέσα στο ναό τον Πνευματικό, στο Πολυτεχνείο, παλεύουν ενάντια στην εφτάχρονη Δικτατορία.

Είναι πολλά, για τον Ελληνικό λαό που τιμά την λεύτερη έκφραση κι αξιοπρέπεια τ' ατόμου, τα εφτά χρόνια της δουλωσής. Γιατί τόσα πέρασαν απ' τη μέρα που τάνκς κατέλυσαν την λευτεριά στους δρόμους της Αθήνας μέχρι τη μέρα τούτη που τα ίδια απέναντι απ' το Πολυτεχνείο προσπαθούν να εμποδίσουν το θρόνιασμό της ξανά στην όμορφη Ελλάδα.

Κείνο το πρωινό τ' Απριλη το δημοκρατικό φρόνημα του λαού καταπίεστηκε. Τη θέση της ελεύθερης βούλησής τη πήρε ο εξαναγκασμός. Όμως ο Ελληνικός λαός δεν ανέχεται την καταπίεση. Αγαπά τη Λευτεριά και τη Δημοκρατία. Γι' αυτό επαναστάτησε.

Κείνη την ώρα τα ηρωικά νιάτα της Ελλάδας, με την ομόθυμη ενίσχυση του λαού σε ψυχική και υλική συμπαράσταση, έγραψαν στην Ιστορία τη δοξασιμένη σελίδα του Πολυτεχνείου.

Κείνη την ώρα όλη η Ελλάδα ακουμπούσε πάνω στο Πολυτεχνείο.

Δεν είχαν καταλάβει οι βιαστές της ανθρώπινης θέλησής που κουρέλιασαν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια πως με τη βία δεν κυβερνούνται οι λαοί. Ήταν σαν νάθελαν να ευδοκιμήσει τροπικό φυτό στο Βόρειο Πόλο.

Ήταν ανιστόρητοι, γιατί δεν ήξεραν η έκαναν πως δεν ήξεραν, ότι, αν η Ελλάδα είναι γνωστή σ' όλο τον κόσμο το χρωσάει στην εποχή της μεγάλης Δημοκρατίας του Περικλή, της Αθηναϊκής Δημοκρατίας του

χρυσού αιώνα.

Έδωσαν απατηλές υποσχέσεις για Δημοκρατικές ελευθερίες και δικαιώματα, κρατώντας έτσι τον Ελληνικό λαό εφτά χρόνια δέσμιο. Ένας Άγγλος δημοσιογράφος θα μας πει πως μετά της άλωση της Πόλης και την Μικρασιατική καταστροφή, είναι η τρίτη συμφορά που βρίσκει τον τόπο.

Μετά τη Νομική, το Πολυτεχνείο προπύργιο της Λευτεριάς. Κι ακόμα τούτο τόπος Θυσίας. Τρεις μέρες μέσα οι φοιτητές κλεισμένοι κι απέξω τα τάνκς. Μέσα η Λευτεριά κι απέξω η Βία. Ήταν οι λεύτεροι πολιορκημένοι που η πράξη της αυτοθυσίας του στάθηκε αντάξια παρόμοιων άλλων γεγονότων της Ιστορίας μας.

Χόχλαζε το αίμα μέσα

τους, υγραίνουν τα μάτια τους κι έδιναν όρκους πίστης στον αγώνα που ξεκίνησαν.

Δέκα εφτά του Νοέμβρη. Χαράματα. Το κακό έγινε. Αλλά τι κακό; Κακό ήταν πούμαθε όλη η Οικουμένη πως πολεμάνε τα παιδιά της Ελλάδας για την απελευθέρωση και την αξιοπρέπεια; Κακό ήταν πούδωσαν μαθήματα ήθους στους τύραννους όλης της γης;

Τα τάνκς όρμησαν και γκρέμισαν την πόρτα. Πάνω, όμως, σε κείνη τη γκρεμισμένη πόρτα έδωσε ξανά τον όρκο της η νιότη για ζωή και λευτεριά, τον όρκο του ονείρου που σε λίγο έγινε πραγματικότητα.

Κείνη την ώρα υπερίσχυσε η ωμή βία του σιδήρου και της φωτιάς, όμως η νέμεση εκδικήθηκε, αφού τη θέση

της Δικτατορίας την πήρε η Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Καμιά δύναμη δεν σταμάτα την άνοιξη.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου είναι σύμβολο Θυσίας, Δημοκρατίας και Ενότητας. Ο λαός κι οι φοιτητές κείνες τις μέρες έγιναν πρωταγωνιστές της Ιστορίας. Μας έδειξαν πως η αξία τ' ανθρώπου μετριέται με το πόση ελευθερία μπορεί να βαστάξει.

Μαςίδαξαν πως δεν περνάει η βία μπροστά στην ενότητα, στην ομοψυχία και στη Δημοκρατία.

Ήθελαν νάναι λεύτεροι γι' αυτό σκοτώθηκαν. Όμως «χαμένοι τέτοιοι θάνατοι δεν πάνε». Έπεσαν! «Μακρὺς ο λάκκος π' άνοιξε και κλει το γιγαντά μου» θα μας πει ο ποιητής κι ακόμα θα μας περιγράψει το πείσιμό τους έτσι ένας άλλος.

*«Κατάρχαμα αρετή, ομορφιά
μισλό και νιάτα
Τον κάλιο ο χειρότερος επά-
τα».*

Τούτοι οι λεβέντες μαςίδαξαν νάμαστε Έλληνες πολίτες λύτεροι, περήφανοι, υπεύθυνοι κι ανδρείοι κι όχι δουλόφρονες, δειλοί και μικρόψυχοι. Δημοκρατική συνείδηση και Δημοκρατικό φρόνημα νάναι το γνώρισμά μας.

Ας περπατάμε με τα μάτια της ψυχής μας ανοικτά. Η ζωή τραβάει την ανηφόρα. Ποτέ δεν θα τολμήσει κανείς πια να σταματήσει τη Περπατημά μας. Αυτό το χώμα είναι ολονών μας, δεν ανήκει σε μια κάστα «εκλεκτών», κι ο ήλιος ανατέλλει για όλους.

Υποκλινόμαστε μπροστά σ' αυτούς που στάθηκαν αγέρωχοι μπροστά στα τάνκς και στη βία την ωμή και με σημαία το θάρρος και την αφοβία τους εναντιώθηκαν σ' εκείνους που οδηγούσαν τη πατρίδα στο γκρεμό.

Γιορτάζοντας τη γιορτή της Νιότης, πούναι ύμνος και δοξολογία για τους δημιουργούς της και διδαχή για μας, ας αναφωνήσουμε μαζί με τον Ποιητή. «Τέτοιους βγάζει το Έθνος μας».

Διον. Μπερελής

Διεθνείς ειδήσεις

(Η απόδοση στα ελληνικά από την εφημερίδα echo (ηχώ) της W.C.O.T.P. - Παγκόσμιος Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Επαγγελματιών Δασκάλων - έγινε από τη νηπιαγωγό Κατερίνα Καλοστήτη).

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΔΑΣΚΑΛΩΝ.

Εγινε στο Μοντρέ της Ελβετίας από της 7 έως 13 Αυγούστου η μεγαλύτερη μέχρι τώρα Συνέλευση της Παγκόσμιας Συνομοσπονδίας των Οργανώσεων Επαγγελματιών Δασκάλων (ΠΣΟΕΔ).

Μετείχαν αντιπρόσωποι δασκαλικών οργανώσεων απ' όλο τον κόσμο, μέλη της ΠΣΟΕΔ.

Η Συνέλευση επέδειξε σε αξιοθαύμαστο βαθμό ταύτιση και ενότητα σε όλα τα κύρια θέματα που συζητήθηκαν. Κύριο θέμα της ήταν «η εκπαίδευση του δασκάλου μια συνεχιζόμενη πράξη», αλλά οι σύνεδροι τοποθετήθηκαν και σε θέματα όπως η Εκπ/ση των γυναικών, των αποκλιόντων απόρων και τα προβλήματα της νέας γενιάς.

Συζητήθηκαν και πάρθηκαν αποφάσεις & σε θέματα όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα και η φιλεργητική εκπ/ση υπέρ του αφοπλισμού.

Σας παρουσιάζουμε από το κείμενο της απόφασης της Συνέλευσης της ΠΣΟΕΔ, με κύριο θέμα την «Εκπ/ση του δασκάλου - μια συνεχιζόμενη πράξη», τις παρά κάτω παρατηρήσεις με τα κύρια σημεία της:

για το ρόλο των δασκαλικών οργανώσεων.

οι σύνεδροι:

●επισημαίνουν ότι σε αντίθεση με τις λίγες κυβερνήσεις που έχουν αναγνωρίσει το ρόλο των δασκ. οργανώσεων οι περισσότερες κυβερνήσεις αρνούνται να αναγνωρίσουν τις εκπ/κες οργανώσεις και τις απόψεις της και από μόνες τους καθορίζουν τα πάντα γύρω από την εκπ/ση των δασκάλων, όπως τον τρόπο εισαγωγής στις σπουδές, στο επάγγελμα και καθορίζουν την ενδουπηρεσιακή εκπ/ση με πολιτικά κριτήρια ή αξιολόγηση προσόντων.

●Πιστεύουν ότι οι συνδικαλιστικές οργανώσεις πρέπει να αναλάβουν τον κύριο ρόλο του προσδιορισμού των αιτημάτων της επαγγελματικής εκπ/σης και της πρακτικής εφαρμογής της.

●Θεωρούν ότι η συλλογική συμπεριφορά φέρνει καλύτερα αποτελέσματα από τα μεμονωμένα στο-

μικά συμφέροντα και αιτήματα, μιας και οι κυβερνήσεις πιέζονται έτσι περισσότερο για να αποδεχτεί τις θέσεις των οργανωμένων εκπ/κών. Και ότι οι δασκαλικές οργανώσεις πρέπει όχι μόνο να προβάλλουν αιτήματα αλλά και να συμμετέχουν στην εφαρμογή και προώθηση των αποφάσεών τους.

●Βλέπουν με ιδιαίτερη τήρα παρά κάτω απόψεις για την εκπ/ση των δασκάλων και βάζουν θέμα μελέτης τους.

— Τα πρότυπα εισαγωγής στην αρχική εκπ/ση των δασκάλων, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων που θα χρησιμοποιηθούν για να αποφαιτηθούν αυτοί που θα εισαχθούν.

— Το επίπεδο σπουδών, το αντικείμενο, περιεχόμενο, δομή και διάρκειά τους για την αρχική εκπ/ση.

— Την υποστήριξη, βοήθεια και καθοδήγηση που θα προσφέρεται στον νεαρό δάσκαλο στο πρώτο χρόνο δουλειάς του.

— Τη φύση, δομή και τα πρότυπα της ενδουπηρεσιακής εκπ/σης καθ' όλη τη διάρκεια της υπηρεσιακής σταδιοδρομίας.

●Είσοδος στη διδακταλική εκπ/ση και στο επάγγελμα.

●Οι υποψήφιοι δάσκαλοι πρέπει να έχουν μια βασική και προπαρασκευαστική εκπ/ση την υψηλότερη που προσφέρει κάθε χώρα. Ιδανικά θα πρέπει να εκληρώνουν όρους εντελώς ίδιους με αυτούς που απαιτούνται για την εγγραφή στα Πανεπιστήμια.

●Τα κριτήρια εισαγωγής θα πρέπει να μελετηθούν από επιτροπή που θα περιλαμβάνει δασκάλους παιδαγωγούς, δασκάλους στην υπηρεσία, και μέλη που έχουν οριστεί από τα συνδικαλιστικά όργανα.

●Αρχική Εκπ/ση Δασκάλων.

●Η εκπ/ση των δασκάλων είναι μια συνεχιζόμενη πράξη που θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει αρχική και ενδουπηρεσιακή εκπ/ση, σαν δύο στοιχεία εξαρτώμενα, συγγενικά, αχώριστα που θα συνεχίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής ζωής του δασκάλου.

●Και για την αρχική και για την ενδουπηρεσιακή εκπ/ση οι υποψήφιοι θα πρέπει να αποκτούν.

— Καλό ακαδημαϊκό και πολιτιστικό Υπόβαθρο, για να εκπληρώνουν τις ανάγκες του δασκάλου στην τάξη.

— Επαγγελματική δεξιότητα που θα περιλαμβάνει γνώσεις παιδαγωγικής θεωρίας και μεθόδων έ-

ρευνας.

— Πρακτική και θεωρητική γνώση των μεθόδων και τεχνικών της διδακτικής.

●Ενδουπηρεσιακή Εκπ/ση Δασκάλων.

●Οι δάσκαλοι πρέπει να έχουν το δικαίωμα της ενδουπηρεσιακής εκπ/σης που θα πρέπει να γίνεται κατά τη διάρκεια ωρών εργασίας και για τις οποίες οι δάσκαλοι θα πρέπει να πληρώνονται.

Οι μετεκπαιδευόμενοι να αναπληρώνονται από άλλους δασκάλους στο σχολείο.

●Οι σκοποί της Ενδουπηρεσιακής Εκπ/σης που θα πρέπει να αφορούν τη συνεχή επαγγελ. ανάπτυξη των δασκάλων είναι:

α) Αναγνώριση και εξεύρεση των επαγγελματικών αναγκών και η έρευνα για τον προγραμματισμό τους.

β) Η επέκταση της γνώσης σε θέματα που έχουν διδαχτεί στην αρχική Εκπ/ση.

γ) Εμπλουτισμός της όλης προσωπικότητας του δασκάλου.

δ) Να δοθεί ευκαιρία και σε άνδρες και σε γυναίκες να ανταποκρίνονται σε νέες ευθύνες και να μοιάζονται καινούργιες δεξιότητες στους παιδαγωγικούς χειρισμούς.

●Επισημάνθηκε το γεγονός ότι σε πολλές χώρες το βιοτικό επίπεδο των δασκάλων είναι τόσο χαμηλό ώστε δεν επιτρέπει την «πολυτέλεια» των υψηλών στόχων της ενδουπηρεσιακής εκπ/σης μιας και οι δάσκαλοι σχολάζονται και τη καθημερινότητα της επιβίωσης. Η συνέλευση συμβουλεύει τις κυβερνήσεις ότι οι επενδύσεις κεφαλαίων στην εκπ/ση των δασκάλων δεν θα ωφελήσουν αν οι κυβερνήσεις δεν μεριμνήσουν και λύσουν το εξδ. οικονομικό πρόβλημα των εκπ/κών και τις συνθήκες εργασίας της.

●Κατεχθένσεις για δράση της ΠΣΟΕΔ.

●Η Παγκ. Συνομ. των Οργάνωσ. Επαγγέλ. Δασκ. (ΠΣΟΕΔ) πρέπει να παρέχει ευκαιρίες για την ανταλλαγή πληροφοριών στα νέα επιτεύγματα της εκπ/σης των δασκάλων.

●Σε συνεργασία με την UNESCO και τα τμήματα του Διεθνούς Γραφείου Εκπ/σης να συνεχίσει να εργάζεται για την αναγνώριση των όρων της δασκαλ. Εκπ/σης.

●Να συμβάλει στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και εκτέλεση δίπλευρων ή πολύπλευρων συνεργασιών σε εκπ/κά σεμινάρια και στις σπουδές των δασκάλων.

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ι. Δραστηριότητες Δ.Ο.Ε.

12 - 10 - 82

α. Στα Γραφεία της Δ.Ο.Ε. πραγματοποιήσαμε ενημερωτική συνάντηση με τους Πρόεδρους των Συλλόγων Δασκάλων - Νηπαιγωγών του Λεκανοπεδίου Αττικής. Η ενημέρωση στράφηκε γύρω από το θέμα του Σχολικού Συμβούλου και τη Διοίκηση της Εκπαίδευσης και το Ενισίο Μισθολόγιο. Ακολούθησε συζήτηση και εκδόθηκε ψήφισμα με το οποίο εκφράζεται προς τον Πρωθυπουργό, τον Πρόεδρο Βουλής και τον Υπουργό Παιδείας η ικανοποίηση των Προέδρων του Λεκανοπεδίου Αττικής για την προώθηση του θέματος του Σχολικού Συμβούλου.

β. Από τη Δήμητρα Λάζου Αναπλ. Ταμιά της Δ.Ο.Ε. δόθηκε συνέντευξη στο Περιοδικό «Πάνθεον» με θέμα την κατάργηση του περιορισμού εισαγωγής σπουδαστών σε ανώτατες ή ανώτερες Σχολές από ένα μόνο φύλο. Ειδικά αναφέρθηκε στους λόγους που δικαιολογούν την εισαγωγή ανδρών στα Τμήματα Νηπιαγωγών.

17-10-82

Από 17-10-82 έως 19-10-82 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα η πανευρωπαϊκή διάσκεψη εκπαιδευτικών 1982 που οργανώθηκε από τη Δ.Ο.Ε., Ο.Λ.Μ.Ε. και το Ευρωπαϊκό Τμήμα της Παγκόσμιας Συνομοσπονδίας εκπαιδευτικών. Από το Δ.Σ. της Δ.Ο.Ε. έλαβον μέρος στη διάσκεψη ο Γενικός Γραμματέας Χρήστος Κοντογιάννης και ο Σύμβουλος Τύπου - Δημοσιών σχέσεων Απόστολος - Κοτλίτσας. Την πρώτη μέρα της διάσκεψης τους συνόδους χαιρέτισε ο Υπουργός Παιδείας Απόστολος Κακλαμάνης, ο Πρόεδρος της Ο. Λ.Μ.Ε. Κώστας Οικονόμου και ο Γενικός Γραμματέας της Δ. Ο. Ε. Χρήστος Κοντογιάννης.

20-10-82.

Ο Πρόεδρος της Δ.Ο.Ε. Μενέλαος Παπαχρίστος έδωσε συνέντευξη για το 2ο Πρόγραμμα της ΕΡΤ και την εκπομπή «Κάθε μέρα παντού», του δημοσιογράφου Σπριανιδή. Σ' αυτή εκθέτοντας τις θέσεις του Κλάδου αναφέρθηκε στη σημασία και το ρόλο των αναγνωστικών του Δημοτικού Σχολείου, στο πως πρέπει να γράφονται, στα κείμενα που πρέπει να περιέχονται σ' αυτά και στην προσπάθεια που κάνει το σημερινό Υπουργείο Παιδείας για την αλλαγή των βιβλίων του Δημοτικού Σχολείου.

«Δίδινεν όρος και έτεκεν μιν»

Μικρή η είδηση σε μέγεθος, και σε περιεχόμενο ακόμη πιο μικρή. Μεγάλος όμως ο κομποσσιμός. Πανηγυρισμοί τυμπανοκρουσίες και ...παρηγοριά στον άρρωστο μέχρι να βγει η ψυχή του». Και επειδή υποθέτω, πως δεν μηλάσατε ακόμη στο νόημα, και οπισθοδρομήστε αγωνιάτες, σας πληροφορώ ότι όλα τα παραπάνω είναι κομμάτια ... ποιός άλλης; της «βραδυλής» φυσικά.

Θρίαμβος, λέει στο Διδυμοτεχνό!! Η δεξιά κέρδισε τις εκλογές στο Σύλλογο Δασκάλων και έβγαλε πλειοψηφία στο Δ.Σ.

Δεν ξέρω βέβαια αν οι πλειοψηφισάντες έδειξαν στους συντάκτες της «βραδυλής» ταυτότητα κομμάτις τοποθέτησης τους ώστε να μπορούν έτσι ανένδοτοι να τους αποκαλούν δεξιούς. Εκείνο που ξέρω είναι ότι οι ίδιοι (δηλαδή οι νικητές των εκλογών) δεν ομολογούν κάτι τέτοιο. Ίσως να ντρέπονται!! Ίσως και να μην ξέρουν που ανήκουν Ίσως - και το πιο σωστό - η βραδυλή να βάρσσε δεξιούς τους συναδέλφους και να καταχώρισε τη νίκη για λογαριασμό της δεξιάς, με διατήρηση αυθαίρετη πρωτοβουλία.

Την άποψη αυτή στηρίζω στο γεγονός ότι στο χώρο του εκπ/κου Συνδικαλιστικού κινήματος δεν υπάρχουν κόμματα αλλά παρατάξεις συνδικαλιστικές. Και είναι αυτές κυρίως οι ΠΑΣΚ και ΔΑΣΚ που κινούνται στο δημοκρατικό χώρο, καθώς και η ΔΗΚΙ που μάλλον εκφράζει τη συντήρηση.

Αν λοιπόν ο συντάκτης, λέγοντας «δεξιά», εννοεί ΔΗΚΙ, τότε έχω να του πω, πως δίκαια

έκανε τον κόπο να θριαμβολογήσει.

Η νίκη της ΔΗΚΙ, στο Διδυμοτεχνό αγαπητέ μου, είναι σταγόνα στον ωκεανό. Είναι παρανυχίδα ασημαντή, μπροστά στη νίκη της ΠΑΣΚ και γενικά των δημοκρατικών δυνάμεων.

Όταν το 90 % των ΔΣ των Συλλόγων ανήκουν στους δημοκρατικούς (ΠΑΣΚ) όταν οι υποψήφιοι αρετοί σύμβουλοι των ΑΚΥΣΔΕ και ΚΥΣΔΕ της ΠΑΣΚ αναδεικνύονται νικητές με ποσοστό 50% και 55% αντίστοιχα, όταν από τα 54 ΠΥΣΔΕ της επικράτειας τα 50 τα κερδίζει η ΠΑΣΚ, τότε ... ειλικρινά δε μπορώ να εξηγήσω από που αντλεί το κουράγιο ο συντάκτης της Βραδυλής να ... θα θριαμβολογήσει και να κομπιάζει.

Πολύς ντόρος για το τίποτα! Με άλλο λόγο... «δίδινεν όρος και έτεκεν.. μιν».

Αν οι μικροί μπορούν να χαιρονται και να παρηγοριούνται με μικρά και ασημαντα κατορθώματα τους δικαιολογώ όλους απόλυτα και - ειλικρινά το λέω - τους εύχομαι πάντα τέτοια.

Φάτσα στο «Κύνειο όσμο» τους ...οι αριστείς

Μια φράση καραμέλλα τώρα τελευταία πολύ.. φοριέται από τους... ημ - πρώην ή ημιν εν επιθεωρητάδες.

- Αυτά τα κάνει η Δ.Ο.Ε.
Τι κάνει ΔΟΕ;
Όλα! Όλα τα «στραβά κουλουρία» η ΔΟΕ τα πλάθει.
Σας έτυχε ποτέ να ρωτήσετε

το επι - θεωρητή σας γιατί δεν εισηγήθηκε την αποσπασή σας; Αν ναι, ξέρω τι σας απάντησε.
- Δεν φταίμε εμείς! Η Δ.Ο.Ε!
- Τι έκανε η Δ.Ο.Ε κύριε επι - θεωρητή;
- Αυτή τα κάνει όλα!
- Δεν σε αποσπεί, βρε αδερφέ, αυτό κάνει!
- Μα εγώ σας ρώτησα, γιατί δεν εισηγήθηκατε....
- Σας είπα ... η Δ.Ο.Ε!! Χρεάζεται μέσον... βρες κάποιον απ' αυτούς.. αυτοί τα κάνουν όλα!!!

Προφανώς ο (κάθε) κ. επιθεωρητής, θα μπορούσε να πει πολύ απλά και έντομα, ότι δεν εισηγήθηκε την αποσπασή σας διότι δεν υπάρχει δυνατότητα αναπλήρωσης.

Γιατί όμως δεν το κάνει Του λείπει το θάρρος! Του λείπει η ευθύτητα και η δύναμη να δεχτεί μια νέα κατάσταση πραγμάτων.

Η Δ.Ο.Ε. κ.κ. επιθεωρητάδες, δεν εισηγείται, ούτε υπογράφει προσωπικές αποσπάσεις δασκάλων. Η Δ.Ο.Ε. σαν υπεύθυνο δευτεροβάθμιο συνδικαλιστικό όργανο και βασισμένο στις αποφάσεις των Γ.Σ. του Κλάδου, εισηγήθηκε στο Υπ. Παιδείας τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία θα γινόταν οι αποσπάσεις.

Το υπουργείο Παιδείας τα βρήκε πολύ σωστά και δίκαια και τα υιοθέτησε. Και δεν είναι καθόλου ψέμα αν πούμε ότι μέχρι σήμερα καμία απόσπαση δε έγινε που να μην βασίζεται σ' αυτά τα κριτήρια.

Οι κ. Επιθεωρητάδες όμως αντί να δίνουν συγκεκριμένα στοιχεία στο Υπουργείο και να βοηθούν στην αντικειμενική και

δίκαια κοινωνική διενέργεια των αποσπάσεων, προτιμούν να δημιουργούν σύγχυση στις υπηρεσίες και στους δασκάλους, δίνοντας αλλοπρόσαλλες απαντήσεις στους ενδιαφερομένους και φορτώνοντας τα πάντα στη Δ.Ο.Ε. και το υπουργείο.

Αλλά τι τα θες.. Από τους... «αριστείς» του κλάδου όλα να τα περιμένει κανένας.

Ο αγώνας του... Επιπαγή για εξαργύρωση.

Το τηλέφωνο χτυπούσε επίμονα. Το σήκωσα με όλη την διάθεση να φανώ συνειπής στο συνδικαλιστικό μου καθήκον. Να πληροφορηθώ σωστά και υπεύθυνα το συναδέλφω που με ζητούσε...

- Εμπρός!
- ΔΟΕ εκεί!
- Ναι, Δ.Ο.Ε.
- Τι θα γίνει τέλος πάντων, θα πάρω μεταγραφή από τη ΣΕΛΔΕ Λάρισας στην Αθήνα; Πέστε μου καθαρά! Ναι, ή όχι!
- Κύριε συναδέλφε..
- Απάντηστε μου σ' αυτό που σας ρωτώ..
- Ξέρετε...

- Δεν ξέρω τίποτα! Θέλω μεταγραφή όπως πήρε και ο άλλος. Εσείς σαν Ομοσπονδία τι κάνετε; Έτσι θα μ' αφήσετε; Μόνο για την απεργία με θέλατε; Και σας ψήφισα κόλας. Και την αλλαγή την ψήφισα. Και... και...
- Μην κάνεις το κόπο κύριε συναδέλφε! Οι αγώνες και η ψήφος είναι θέμα να «πατεύω» του καθενός μας και όχι επιπαγή για.. εξαργύρωση με απόσπαση, μεταγραφή ή άλλο ρουαφέτι. Αν γι' αυτό το λόγο απήργησες και ψήφισες, έκανες πολύ όσχημα, και μη το ξανακάνεις.

διαφημίσεις — διαφημίσεις

Του Σταύρου Μπασνακίδη
βιβλίο
Γραμμένο ειδικά για τα:
Νηπαγωγεία
Μεταφράστηκε από τα Ελληνικά στα:
ΑΓΓΛΙΚΑ - ΓΑΛΛΙΚΑ - ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ - ΑΡΑΒΙΚΑ
Κρίθηκε χρήσιμο από το Κ.Ε.Μ.Ε. Ζητήστε το από το βιβλιοπωλή σας ή γράψτε:
Σ. ΜΠΟΣΝΑΚΙΔΗ Πυθαγόρα 15 Χολαργός ΑΘΗΝΑ 6512351

«Εναδημοσιεύουμε τις διαφημίσεις αυτές επειδή σε προηγούμενο Δ.Β. ο δαίμονας του τυπογραφείου τις παραποίησε τελείως».

ΠΑ ΤΗ Α' ΤΑΣΗ
Μόλις κυκλοφόρησαν, από το δάσκαλο και ζωγράφο Γιώργο Κοζά, σύμφωνα με το ΝΕΟ ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ:
1. ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ με τις πρότυπες λέξεις και εικόνες σε χαρτόνι, δρχ. 500.
2. ΚΑΡΤΕΛΛΕΣ με τις πρότυπες λέξεις για εικόνες σε χαρτόνι, 500.
3. ΚΑΡΤΕΛΕΣ με τις πρότυπες

λέξεις για τους μαθητές, η σειρά - ΑΛΛΑ εποπτικά μέσα όλα προσαρμοσμένα στο μονοτονικό δρχ. 40.
1. Πινακίδες Α' Αριθμώσεως, πολύχρωμες, σε χαρτόνι, 22 τεμάχια, δρχ. 500.
2. Χάρτης Α' Αναγνώσεως δρχ. 500.
3. Χάρτης Α' Αναγνώσεως δρχ. 500.
3. Χάρτης Α' Αριθμώσεως δρχ. 500.

4. ΣΠΟΥΔΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: μοναδικό βοήθημα Α', Β' και Νηπιαγωγείο. η σειρά 48 μεγάλων, πινάκων δρχ. 1000.
5. Παιδικές-διδακτικές αφηγήδες:
Α - Ζώα λουλούδια, δρχ. 1400, 800, 750, 600.
Β - Γράμματα: Πεζά, Κεφαλαία, δρχ. 550.
Γ - Αριθμοί 16 τεμάχια δρχ. 550.
Παραγγείλες από τη διεύθυνση: Λιατ. Κοζά - Ευριπίδου 16 Ν. Ηράκλειο Τηλ. 2794195.

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ

Το Διδακτικό Δ. Ρηνά

Διδακτικό
Κ. Ρηνά

Χοροί της κοιλιάς

«Δεν είναι χθες και προχθές που η τέχνη του χορού γεννήθηκε. Είναι προγενέστερα των προγόνων ημών», γράφει ο Λουκιανός. Άλλος πάλι υποστήριξε πως «ο χορός των άστρων, ο σύνδεσμος των πλανητών και των απλανών αστερών, η αρμονική κοινωνία αυτών, η αξιοθαύμαστη συμφωνία τους, είναι πάντα, το πρότυπο του πρώτου χορού». Πάντως δεν υπάρχει αμφιβολία πως ο χορός είναι γνωστός απ' τα αρχαιότερα χρόνια. Ήταν μάλιστα τόσο αγαπητός που χόρευε ακόμα κι ο σοφός Σωκράτης.

Φυσικά, οι χοροί που γεννήθηκαν από τότε μέχρι σήμερα είναι αμέτρητοι. Μερικοί μάλιστα, νέοι ή παλιοί, ξεπερνούν τα όρια της πατρίδας τους και γίνονται ευρύτερα γνωστοί.

Ο ανατολικός π.χ., «χορός της κοιλιάς», αν και παλιός, εισβάλλει τώρα τελευταία και κάνει θραύση στη Δυτ. Γερμανία. Τι σύμπτωση αγαθή! Το γεγονός αυτό έγινε γνωστό το ίδιο ακριβώς διάστημα, που στη χώρα μας εμφανίστηκαν και πήραν μεγάλη δημοσιότητα χοροί πρωτόφαντοι και λιαν εντυπωσιακοί.

Γοργόφτερος, αν και προληπτικός «ο χορός των 13 δισεκατομμυρίων», που, όπως γράφτηκε, άρπαξαν 150 περίπου επιχειρηματίες μιας τάξης, πριν λίγα χρόνια. Αναδόθηκε σαν την Αφροδίτη, εξελίχθηκε γοργά και πήρε την τέλεια μορφή του μέσ' απ' τα τρελλά ηγήματα που έκαναν οι τυχεροί απ' τη χαρά τους, φορώντας, τα τέρατα, στην πλότη τους χρυσόμαλλα δέρατα... πολύτιμες προβείς που, μόλις τελευταία τις πήρε ο άνεμος, τους ξεγύμνωσε, κι' έδωσε και σε μας τους ταλαίπωρους την ευκαιρία ν' ανοίξουμε τα μάτια μας και να φριξούμε με τα τρελλά καμώματά τους...

Ανάλοφος, σαν πούπουλο, κι' «ο χορός των χονδρεμπόρων» με φιγούρες τα δισεκατομμύρια που τσέπωναν κάθε χρόνο, με αποτέλεσμα να χάνονται ακατάπαυστα και να χοντραίνουν όλο και πιο πολύ. Κι εμείς οι πιά... λεπτοκαμμμένοι, τον παρακαλούσαμε εκ του μακρόθεν, με κρίση καρδιά κι ανήμποροι για κάθε επέμβαση.

Παράλληλα σχεδόν εμφανίστηκε κι «ο χορός των αλευροβιομηχανών και αρτοποιιών». Με την γρή-

γορη ανάπτυξη που πήρε σε δύο-τρεις μεγάλες πόλεις κατόρθωσε να επιβληθεί έστω και προσωρινά, εκτελώντας φιγούρες αφαντάστου υραιότητας. Διονυσιακός απ' τη φύση του, διαδόθηκε σαν αστραπή, στα κατώτερα, ιδιαίτερα, στρώματα, προκαλώντας ανεπανόληπτες στο είδος τους σκηνές, διανοημένες με νευρικούς παροξυσμούς, υστερίες, οργή και κατάπτωση. Ευτυχώς που το πέρασμά του υπήρξε παροδικό και βραχύβιο.

Όλοι οι χοροί έχουν το μυστικό τους. Εκπαιδευμένοι π.χ., στη Μέση Ανατολή «εξήερ της κοιλιάς», έχουν μεταφερθεί και διδάσκουν στη Δυτική Γερμανία τα μυστικά του κουνήματος και του... τσεπώματος. Στην ουσία, όλοι οι παραπάνω χοροί σπαρίζονται στα κουνήματα της κοιλιάς και τις συσπάσεις του σταμάχου. Στενή ή συγγενικά τους, Αλληλοεξαρτώνται και αλληλοεπηρεάζονται. Ο ένας γνέφει στον άλλο, κι' όλοι ακολουθούν την αυτή πορεία.

Σχέση με την... κοιλιά, είχε κάποτε κι «ο χορός του Ησάια». Τον χόρευαν σφού πραγματοποιώντας έβασαν στο χέρι την προίκα, χορεύοντας στο πασί, της νύφης τα γονικά...

Παρά λίγο να ξεχάσουμε «το χορό των τρελλών». Είναι απ' τους πιο συνθησιμένους. Τον χορεύουν όσοι κυρίως κάνουν γερές μπάζες. Αν ξεφύγουν την τσιμπίδα, συμμετέχουν ενεργά και χορεύουν ακατάπαυστα τον χορό της κοιλιάς. Αν πιαστούν, αλλάζουν τροπάρι, λένε άλλα ευαγγέλια και υποκρίνονται τον... τρελλά.

Γνωστός κι «ο χορός των Αγγέλων» όπου, αντίθετα με τους παραπάνω, οι δίκαιοι εκλαμβάνουν ως φωστήρες... Δυστυχώς ο χώρος τελείωσε. Κοιρός να σταματήσω κι εγώ τα ... χοροπήδημά μου...

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ Δ ΡΗΝΑΣ

ΠΡΟΑΓΩΓΕΣ:

Μισθολογικές:

Πρωθώθηκε στην Υπηρεσία Εντελλομένων Εξόδων απόφαση για μισθολογική προαγωγή 350 Δ/ντών Β' στο Μ.Κ. Β.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Καθερίζουμε απ' αυτό το φύλλο διάλογο με τους αναγνώστες γιατί πιστεύουμε ότι, η πολυφωνία στεριώνει τη Δημοκρατία.

Κ. Αναστ. Μουτάφη, νηπιαγωγός, ΣΒο Νηπ/γείο Λαρίσας: Στις αποφάσεις της 51ης Γενικής Συνέλευσης του κλάδου δεν αναφέρεται ότι το επίδομα «δυσμενούς διαβίωσης» πρέπει να δίνεται και στις νηπιαγωγούς που υπηρετούν σε προβληματικές και ακριτικές περιοχές γιατί κανένας σύλλογος δεν έκανε αυτή την πρόταση, όπως επίσης και στην άλλη απόφαση για το επίδομα που πρέπει να δίνεται στους δασκάλους σε πληθωρικά τμήματα δεν έγινε πρόταση για τις νηπιαγωγούς. Συμφωνούμε με τις απόψεις σας.

□ □ □

Κ. Μπασιση Νικό, δάσκαλο, 1θέσιο Δημ.τ. Σχολ. Πέτρος Ζαγορίου: το πως θα αντιμετωπιστεί το θέμα της Μουσικής πύρα με την ένταξη των Παιδ. Ακαδημιών στο Πανεπιστήμιο θα θέλαμε να γνωρίζουμε τι προτείνετε εσείς σαν πτυχιούχος ωδικής. Κάντε τις προτάσεις σας γραπτά στο σύλλογό σας.

□ □ □

Για όσους μας στέλνουν εργασίες προς δημοσίευση, Γράψουμε και στα προηγούμενα φύλλα της εφημερίδας μας ότι ζητούμε από τους συναδέλφους να μας στέλνουν για δημοσίευση, άρθρα, μελέτες, επιστολές, ευθυμιογραφήματα, χρονογραφήματα, σκίτσα, φωτογραφίες, ανταποκρίσεις από την περιοχή για ιδιαίτερα προβλήματα, πολιτιστικές δραστηριότητες κλπ. Τα χείρογραφα δεν επιστρέφονται είτε δημοσιεύονται είτε όχι.

□ □ □

Κ. Γεωργία Κοκολαντωνάκη-Καρρά, νηπιαγωγός, Σέρρες: Οι απόψεις σας είναι και δικές μας απόψεις σχετικά με την ενημέρωση των συναδέλφων πάνω σε θέματα ψυχολογικού και παιδαγωγικού περιεχόμενου. Γι' αυτό και όλα αυτά τα θέματα θα τα δημοσιεύουμε στο περιοδικό «Επαγγελματικό Θέμα» που πιστεύουμε ότι θα είναι μια μικρή προσφορά στην ενημέρωση των Εκπ. και. Για να ανησυχούμε να μην είναι άδεια η ΛΕΑ οι μέλη της.

Δημοσιεύουμε παρακάτω το γράμμα που πήραμε από τους καθαριστές ενός σχολείου των Αθηνών σε απάντηση της πρότασης της ΔΟΕ προς το Υπουργό Παιδείας για τη λειτουργία των κυλικίων στα σχολεία.

Αγαπητό Διδακτικό Θέμα. Διάβασα στο φύλο του Οκτωβρίου και στη σελίδα 12 που γράφει για τα κυλικεία. Εμείς οι καθαριστές είμαστε απόλυτα σύμφωνοι με το θέμα και το επικρατούμε. Δεν είμαστε όμως σύμφωνοι γιατί η Ομοσπονδία δεν έθεσε το όλο θέμα και μάλιστα καυτό θέμα: Καθαριότητα, προσωπικό, καντίνα.

Όπως γνωρίζετε οι καθαριστές παίρνουν το μεροκάματο της ντροπής με την επισίχονη λέξη «σύμβαση έργου» και γίνονται εργαζόμενοι με 5,6, ή 7 χιλιάδες το μήνα, και εφόρμασε το κράτος δύο μέτρα και δύο σταθμά, άλλους μόνιμους - άλλους εργαζόμενους.

Αγαπητό Θέμα. Επειδή σε διαβάζω τακτικά πιστεύω ότι θα πρωτοστατήσεις πάνω σ' ένα τόσο καυτό θέμα και στο άλλο σου φύλο να διαβάσω από ευχάριστα. Αυτό κατά τη γνώμη μας:

Οι καθαριστές του συγκροτήματος του 12ου Δημ.τ. Σχολείου Αθηνών Κορυθαλείου 2 (Ερυθρός Σταυρός)

Σημείωση: Το θέμα είναι πράγματι καυτό, κι αντιμετωπίζεται με την ανάλογη σοβαρότητα από τη ΔΟΕ. Οι μισθοί των καθαριστών είναι πράγματι μεροκάματο της ντροπής - όπως αναφέρουν και οι καθαριστές που υπογράφουν το γράμμα.

Θέση και αίτημα της ΔΟΕ είναι να δοθεί στις καθαριστικές ικονοποιητικές μεθόδους ώστε να πάφουν να είναι αναγκασμένες να σχολοθούν παράλληλα με άλλες σχολίες για να συμπληρώσουν τη μεροκάματο και προσπαθώντας με τις καλύτερες δυνατές μεθόδους να ταξιδέψουν σε άλλες βόλτες.

Κάθε εποχή πιστεύει αναμφισβήτητα στη δική της κρισιμότητα γιατί όχι και η δικιά μας πούχει μάλιστα και τους λόγους της; Σε μια εποχή γιγάντιας, τρομαχτικής σ' όλα επίπεδα εξέλιξης, βιολογικής εξέλιξης, σε μια ώρα που η Ευρώπη, ο κόσμος όλος έγινε πλανητικό χωριό, εμείς νιώσαμε άραγε τα καινούργια μηνύματα, τους καινούργιους κρυσταλλούς;

Κι όμως οι διαπιστώσεις έρχονται από παντού: κρίση στο χώρο της παιδείας μας, κρίση κι αδιέξοδο μαζί...

Μια έρευνα στο χώρο της θα μπορούσε να μας δώσει τη γενική εικόνα της. Επιστημονική έρευνα σε υψηλό επίπεδο, δεν υπάρχει στη χώρα μας ακόμη. Υπάρχει εμπειρία μονάχα...

Καιρός να βάλουμε τα πράγματα σε κάποια βάση για να αναζητήσουμε την κρίση σε συγκεκριμένα σημεία. Αναφέρομαι στη στη Δημοτική Εκπαίδευση. Σπουδαιότερες αιτίες της κρίσης στάθηκαν: Η μέχρι χτες έλλειψη Πανεπιστημιακής μόρφωσης του Δασκάλου, τα αναχρονιστικά σχολικά προγράμματα, οι ξεπερασμένες μέθοδοι διδασκαλίας, τα σχολικά βιβλία, η έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής, η ίδια η νοοτροπία του Δασκάλου (ΑΥΘΕΝΤΙΑ) και τέλος ο θεσμός του επιθεωρητή.

Όλοι μας γνωρίζουμε πως από δω και πέρα ο Δάσκαλος θα πηγαίνει στο Πανεπιστήμιο.

Ήταν καιρός να, αίτημα βαθύ ιστορικό θα λέγαμε, να δικαιωθεί ο Έλληνας Δάσκαλος αλλά και το Ελληνόπουλο, γιατί το υψηλό επίπεδο μόρφωσης του ενός συνεπάγεται και αντίστοιχη μόρφωση τ' άλλου. Παρ' όλο όμως που μιλάμε για ιστορική ώρα, ο Δάσκαλος εξακολουθούσε μέχρι χτες να μην παίρνει Πανεπιστημιακή μόρφωση. Γιατί; Σκόπημα, έντεχνα, μεθοδευμένα «κρατήσανε» το Δάσκαλο χαμηλά, «με το σουγιά στο κόκαλο και το λουρί στο σβέρκο» κατά που λέει κι ο ποιητής!

Με την Πανεπιστημιακή του κατάρτιση θα βαθύνει και θα πλατύνει η γνώση και θ' αναγκαστεί να δει το έργο του επιστημονικά κάτω από καινούριες οπτικές γωνίες...

Τα σχολικά προγράμματα χρειάζονται ριζική ανανέωση. Και τα προγράμματα αυτά δε μπορεί να τα φτιάχνουν μια «στεριανοί καπεταναίοι» ούτε κάθε λογής «μονδαρίνοι» αλλά άτομα υπεύθυνα, προπαντός ο Δάσκαλος του Λαϊκού Σχολείου πούχει μοχθήσει κι έχει πονέσει, έχει και την εμπειρία και τον προβληματισμό και τη θέληση.

Τα προγράμματα αυτά πρέπει να είναι σύγχρονα εξαιτίας των σύγχρονων ψυχολογικών, παιδαγωγικών, κοινωνικών και οικονομικών απαιτήσεων.

Χρειαζόμαστε ριζικές αλλαγές στα προγράμματα γιατί άλλαξε και αλλάζει διαρκώς το ιστορικό πλαίσιο. Αναφέρθηκα στις ξεπερασμένες μεθόδους διδασκαλίας. Ναι, δεν έχουμε το δικαίωμα να καταδικάζουμε το παιδί με μια βερμπαλιστική μονότροπη σ' όλα τα μαθήματα διδασκαλία-σε δέχτη παθητικό.

Μαθαίνουμε για το παιδί πως να μαθαίνει τούτη την ώρα...

Η Διαλεκτική Μαιευτική μέθοδος, η διερεύνηση-η ανακάλυψη είναι από τις καινούριες μεθόδους που ανταποκρίνονται στα διαφέροντα και την ανάπτυξη του παιδιού. Ο διάλογος στα σχολικά μας μέσα σ' ένα κλίμα Δημοκρατικό, είναι βαθιά απαίτηση του καιρού μας, αίτημα βαθύ.

Ο Δάσκαλος δεν είναι μια ΑΥΘΕΝΤΙΑ, ούτε επικοινωνεί κάθετα με τους μαθητές του, αλλά οριζόντια. Ενθαρρύνει, καθοδηγεί, συνεργεί, συμπροβλέπει, συμπάσχει μαζί τους στο μακρινό δρόμο για τη ΓΝΩΣΗ, για την ΑΛΗΘΕΙΑ. Πέρασαμε ιστορικά και οριστικά σε

καινούριους ρόλους!

Και τα σχολικά μας βιβλία;

Τα περισσότερα είναι γραμμένα με προχειρότητα κι ανευθυνότητα χωρίς κουλτούρα και χωρίς να προκλούν το παιδικό διαφέρον. Όπως τα προγράμματα έτσι και τα βιβλία, χρειάζονται εκσυγχρονισμό.

Το σχολικό βιβλίο δε μπορεί να το γράφει κανείς άλλος εκτός από το Δάσκαλο που και την παιδική ψυχή καλά γνωρίζει και τελικά το βιβλίο θάνατο το καθημερινό απαραίτητο εργαλείο στη δουλειά του.

ΓΙΑ ΜΙΑ
ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ
ΠΙΝΟΥ ΣΤΑ
ΣΧΟΛΕΙΑ
ΜΑΣ

ΤΟΥ ΖΗΙΜΟΥ
Κ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ
(Δασκάλου)

Στο χώρο μας υπάρχουν συναδελφοί με σπάνιο συγγραφικό ταλέντο. Οι άνθρωποι αυτοί καλούνται τώρα να δώσουν το ιστορικό πορόν τους για να γράψουμε και να καλύτερώσουμε το σχολικό βιβλίο.

Επίσης μπορούμε να δανειστούμε από τη Νεοελληνική λογοτεχνία, τα κείμενα ορισμένων συγγραφέων που αποτελούν πραγματικά μνημεία του Λόγου. Ήρθε ο καιρός να «περάσουν» στα σχολικά βιβλία.

Κι αφού «το μάτι της Ιστορίας είναι πέτρινο» ας δώσουμε στην καινούρια γενιά την Ιστορία απλαστογράφητη, Αληθινή και μόνο Αληθινή, γιατί μόνο με την Αλήθεια θα ζυμνήσουμε τις συνειδήσεις...

Και τότε η Ιστορία θάνατο πραγματική πηγή Αυτογνωσίας!

Μιλήσαμε για έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής. Δυστυχώς υπάρχουν σήμερα ακόμα χτήριο-σχούρια σωστά που είναι απαράδεχτο να λειτουργούν σε σχολικές αίθουσες, σαν εργαστήρια πνευματικά.

Περικτύνει να αναφέρουμε πως τα περισσότερα σχολικά μας, στερούνται εσωτερικού υλικού και γενικά όλης εκείνης της υποδομής που αποτελεί τον υλικό παράγοντα της μάθησης για το παιδί μας.

Έπτασε η στιγμή που πρέπει να λειτουργήσουν όλα τα σχολικά μας μέσα σε ανθρώπινες συνθήκες.

Για τη νοοτροπία μας τι να πει κανείς; Θύματα εμείς μιας μακρόχρονης κι ατελείωτης νοοτροπίας (αυταρχικής αγωγής) που τη σεριανάμε ακόμα μέσα μας, δε θέλουμε να την αποβάλλουμε όπως τη λεοντή του ο Ηρακλής!!!

Θυμήθηκα το Γιάννη το Σκούρτη που γράφει κάπου «πως κουβαλάμε όλοι μέσα μας ένα γρανιτένιο φασισμό, θύματα ενός κοινωνικοπολιτικού συστήματος»...

Τούτη την ώρα ο Δάσκαλος καλείται να κάνει μια γενναία αυτοκριτική, να πετύχει την ΑΥΘΕΝΤΙΑ του και να σταθεί Δημοκρατικά απέναντι στο παιδί, στο έργο που διάλεξε και στην Ιστορία.

Ας μη γελοιάστε. Όλοι μας διαλέγουμε μια στάση στη ζωή και μια στάση στο χώρο που λειτουργούμε. Τούτη η στάση, υπαγορεύεται από την κοσμοθεωρία μας, από τη φιλοσοφία που έχουμε για την Ίδια τη ζωή και για το εκπαιδευτικό πρόβλημα.

Τέλος ο θεσμός του επιθεωρητή και αναχρονιστικές και αντιδραστικές και καταστροφικές υπήρξε για τον κλάδο. Έχει αφήσει πραγματικά βαθιές πληγές...

Ο θεσμός έδινε απεριόριστη εξουσία στους επιθεωρητές μας, πολλοί από τους οποίους αποδείχτηκαν πλην ελάχιστων φωτεινών εξαιρέσεων -όχι μόνο δασκαλοχρωφύλακες αλλά λαίλαπα σωστή. Οι νεότερες γενιές των συναδελφών πρέπει να μάθουν από τη συμπληγάδες πέρασε ο κλάδος.

Ο θεσμός του Σχολικού Συμβουλίου πρέπει να γίνει πραγματικότητα για να βοηθήσει το Δάσκαλο στην κακοτρόχαλη πορεία του και στο ποιοτικό ανέβασμα της Λαϊκής Παιδείας μας. Άτομα με ήθος, με Δημοκρατικότητα και Αγωνιστικότητα, με βαθιά επιστημονική κατάρτιση κι ολοκληρωμένη προσωπικότητα προπαντός πρέπει αξιολογικά να επανδρώσουν τον καινούριο θεσμό για να δούμε ξάστερες μέρες όλοι εμείς που αγαπήσαμε με τόσο πάθος τούτες τις πέτρες, αυτές τις κολώνες...

Στον πρόλογο μου, μίλησα πολύ για εξέλιξη. Το φαινόμενο της Παιδείας όπως και το φαινόμενο της ζωής είναι μια κατάσταση δυναμική, εξελικτική. Η ζωή εξελίσσεται, η Παιδεία μπορεί να μένει στατική; Δεν έχει το δικαίωμα κανείς να ούτε μπορεί ιστορικά-νομοτελεσιακά να στοπάρει την εξέλιξη.

Τελικά η ΠΑΙΔΕΙΑ θάνατο η κιβωτός που θα σωθούμε σαν Έθνος, σα λαός. Χρειαζόμαστε όμως μια καινούργια ΠΑΙΔΕΙΑ που να είναι χρήσιμη και να είναι για όλους... Μια παιδεία που δε θα αλλοτριώνει αλλά θα δίνει μια Φιλοσοφία ζωής για το άτομο.

Έχουμε πολύ ανάγκη τούτη την ώρα να καλλιεργήσουμε, να διαπλάσουμε, να σφυρηλατήσουμε ένα καινούριο τύπο ανθρώπου-καθολικού ανθρώπου: με ευθύνη και κριτικό πνεύμα με διαμορφωμένη δημοκρατική και ηθική συνείδηση, πνεύμα οικουμενικότητας, δικαιοσύνης, Ισότητας και αδελφότητας.

Ο καινούριος άνθρωπος που αναζητάμε θα τοποθετηθεί μπροστά στα προβλήματα της Ελληνικής πραγματικότητας και μπρος στα μεγάλα παγκόσμια προβλήματα, μάλιστα σήμερα που ο κόσμος ολόκληρος πέρασε σ' ένα παγκόσμιο-καθολικό ιστορικό άγχος. Και μάλιστα στην επίλυση τούτων των προβλημάτων θα πάρει ενεργή συμμετοχή. Πρέπει να ετοιμάσουμε τον άνθρωπο που θα αντιμετωπίσει την πραγματικότητα, όπως αυτή είναι. Την πραγματικότητα του 2.000, της κρίσιμης εποχής στα τέλη του αιώνα μας που είναι αιώνας της εξέλιξης της φρίκης και της φθοράς!!!

Ελπίζω πως το σχολείο μπορεί και πρέπει να διαμορφώσει τον άνθρωπο αυτό, γιατί εξακολουθεί (το σχολείο) να παραμένει ένας τρομερός μηχανισμός που επηρεάζει και μορφοποιεί το άτομο.

από τον παλιό της ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Ανταπόκριση από τη θροσότη δασκίλο

Διαδρομή Ντουσκάρσι! Κάθε μέρα. Ώρα 6.30' το ρολόι χτυπά. Βάζεις μπροστά το αυτοκινητάκι σου 6.50'. Το μάτι σου στη βελόνα της βενζίνης. Πρέπει να σου φθάσει για 120 χιλιόμετρα - πήγαινε έλα. Οι ίδιες στρόφες. Ο ίδιος φόβος. Όσες οι ανηφόρες βέβαια τόσες κι οι κατηφόρες. Ακροποταμά. Το πρώινό άσπρο πέπλο της σε τυλίγει. Ανάβεις το φως και παρακαλός να μη βρεθείς μούρη με μούρη... Μια γέφυρα. Κάποιος, κάποιος, πέρασε με δύναμη πάνω για να ισιώσουν... τα κήκελάτης. Μια στρόφη και μια πινακίδα. 43 χιλιόμετρα απ' τ'ά Γιάννινα. Πίσω αντί να γράφει όποιος τη φυτεψ'ει πάει 2 χρόνια φυλακή, γράφει όποιος τη χαλάει. 43 χιλιόμετρα τάχεις περπατήσει ζωντανός κι άλλη μια φορά. Ξανακάνεις το σταυρό σου. Εδώ λοιπόν γυρίζεις για το Γολγοθά. Αρχίζεις και παίζεις, με τις ταχύτητες. Πρώτη! Δευτέρα!

- Νάταν κατηγορίες χωρισμού ανθρώπων θα ήσουν ευτυχής. - Να όμως που βογγώντας και συ και το αυτοκινητάκι περνάς το πρώτο χωριάδαι. Πολύδωρο. Βουβό, κλειστό στον εαυτό του. Κλειστό Σχολείο! Θα χόρτασε να κλαίει τη μοίρα του. Αρχίζει σιγά-σιγά να ανασαίνει. Μανταλωμένες πόρτες και στένεμα του δρόμου σε κάνουν το γκάζ όσο μπορείς να το πατήσεις. Ανατριχίλα στο κορμί σου γι' αυτό που βλέπουν τα μάτια σου. Ένας «καρνάβαλος» κατηφορίζει. Το λένε οι ντόπιοι λεωφορείο. 24 καθιστοί και 30 όρθιοι. Είναι στο έμπα του Γολγοθά Σια να μη ιδρώσεις απότομα και κρυολογήσεις στην κορφή, ρίχτηκε λίγη άσφαλτο. τώρα με την ΑΛΛΑΓΗ. Ενώ είσαι ένας άνθρωπος που το μαύρο... ποτέ σου δεν αγάπησες - το μισείς - όμως ξέροντας τι σε περιμένει τελειώνοντας αυτή η μαύρη άσφαλτος σε κάνει να χαιρέσαι αυτό το έρμιο ... μαύρο. Να, είσαι στο τέλος της. Τα τραντάγματα αρχίζουν Σεισμός! Συγκεντρώνωσαι για ν' αντιμετωπίσεις την πραγματικότητα. Φεύγεις απ' τη μια γούρα, πέφτεις στην άλλη. Δεν σου αρέσει το στρογγυλό ποταμίσι «κοτρόνι» να το πατήσεις, πατάς το κοπτερό βουνίσιο. Κανένα παράπονο; ΟΧΙ. Αφού σου μένει στα χέρια σου το τιμόνι καλά λοιπόν και προχωράς. Αυτό το φειδωτό παρακάδι, αυτή την ανηφόρα «μαχαίρι» θέλεις δε θέλεις θα την περάσεις. Η ΜΟΜΑ δεν μπορούσε να σκεφτεί ότι θα περάσεις και συ, με λαϊκό αυτοκινητάκι. Τις πέτρες που έριξε, τις έριξε κάνοντας τη σκέψη ότι εκεί μόνο τρακέτθ θα περάσει. Πάει καλά μερικοί τους έλεγαν μόνο με κλάμα η μάνα θα σάς βυζαίνει. Αλλάξαν οι καιροί. Τόχουν καταλάβει αρκετοί. Με το τραγουδι με τη δουλειά, με πν΄ ψυχή... παίρνεις ότι σου ανήκει. Είναι ακριβώς μεσ' τη

κορφή, κι ένα Σχολείο - Συνδελφός σου - δίπλα. Χωρίς σφαίρες κι αυτός να πολεμάει με 17 συντρόφους. Όπως και συ για ΕΡΗΝΗ & ΑΝΘΡΩΠΙΑ. Αρχή της κατηφοράς. Πως να το πεις αυτό το περπάτημα τ' αυτοκινήτου; Όλοι είδατε κάποιο μπικρή, τάπα στο μεθύσι. Ε, λοιπόν. Περνάς τον Αι-Θανάση. Βλέπεις σταυρό και κάνεις σταυρό. Έρχονται στο ναύ σου τα λόγια ενός Αγιοσιτή Παπα-Θανάση: Αγάπα-Συ-χώρα-Προχώρα.

Μα αν δεν αγαπούσες τη δουλειά σου και τα ΠΑΙΔΙΑ που σε περιμένουν θα είχες παραπηθεί, απ' τη θέση αυτή που τοποθετήθηκες χωρίς τη δήλωσή σου.

Αν δε συχωρούσες έπρεπε δεξιά κι αριστερά να φτύνεις.

Αν δεν προχωρούσες δε θάφτανες στην κατάκτηση της Ελευθερίας που έχεις και σ' όλους θέλεις να δώσεις.

Περνάς και τ' άλλο το χωριό που λέγεται Διχούτι. Πράγματι που σφιγγεται η καρδιά σαν να την περνάν από χο(υ)νέ. Κάπου μέσα στη ρεματιά και κει Σχολείο. Έτσι το λένε. 23 χρόνια υπηρετεί ο δάσκαλος και τα παιδιά 2-3!!!

Σε λίγο το τέρμα σου είναι η Κερασέα. Κάθε κορφούλα και κλαρί, και σπιτι παρακάτω. Όμως 10 τα παιδιά πούρχονται στο Σχολείο σου. Ο Βασίλακης έλεπε με κείνη τη νεροποντή. Έρχεται απ' τα Λωζιανά. Γέφυρα ο δρόμος δεν έχει. Σαραντά χρόνια εκείνοι που έταζαν γέφυρες στα ποτάμια, δεν πρόλαβαν να τις φτιάξουν.

Μέσα σε τέσσερους τοίχους υγρούς θα δώσεις αυτά που ορκίστηκες. Είναι στη θυσία! Ξετυλιγεις τα βελουδένια φύλλα της ΚΑΡΔΙΑΣ σου - έτσι είναι των ΔΑΣΚΑΛΩΝ - και ντύνεις αυτούς τους τοίχους για να μην έχεις αντήχηση... Θέλεις να γράφεις... καθαρά, πάνω στο δίσκο... που συ ο ίδιος θα φτιάξεις!! Μπορεί να σου λείπει υλικό... αλλά ορκίστηκες το έργο σου πρέπει να είναι... κι όχι να φαίνεται.

Έρχεται το μεσημέρι. Στο δρόμο σου βρέσκες ένα γέροντα. Σε παρηγορη γιατί αν και γέροντας έπιασε το μήνυμα του καιρού μας.

- Σχολικά Κέντρα για να σταματήσει ο κατήφορος της Επαρχίας.

Επιστροφή. Το πιάτο στο τραπέζι. Ασπρίνη στο ποτήρι και ψάξιμο για βουλκανιζατέρ. Βδομάδα και λάσπη πάλι καλά. Ένα ζευγάρι παπούτσια... χωρίς κάλτσες 7.000 (χιλιόδες τις λένε αυτές) Ούτε η γενναία οικονομική αύξηση του μισθού σου μέσα στο 1982 να μη σε σώνει.

Τι λοιπόν σε σώνει;

Μόνο μια μεγάλη ΑΛΛΑΓΗ στη ΛΑΪΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ!!! - που αρχίζει - αν φθάσει με ΤΟΛΜΗ σε βάθος.

Χρήστος Καρβούνης Δάσκαλος

Ενεργειες - δραστηριοτητες συλλόγων

● Η Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Χαλκιδικής με ψήφισμά της χαιρετίζει την ίδρυση με νόμο Παιδαγωγικών Πανεπιστημιακών Τμημάτων και ζητάει τη σύντομη ολοκλήρωση της Πανεπιστημιακής ανατοποποίησης των Παιδαγωγικών Ακαδημιών με την έκδοση των απαραίτητων Π. Διαταγμάτων.

● Με άλλο ψήφισμα η Γενική Συνέλευση των μελών του παραπάνω συλλόγου ζητάει την τροποποίηση και τον εκδημοκρατισμό του Δη-

μοσ/κού Κώδικα τονίζοντας ότι «είναι καιρός να αποκτήσουμε και οι Δ. Υπάλληλοι τα δικαιώματα του κάθε Έλληνα πολίτη.

● Η Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Νάουσας εξέδωσε ψήφισμα για τα εξήντα χρόνια της Μικρασιατικής Καταστροφής στο οποίο τονίζει ότι «η σκέψη όλων μας στρέφεται στις χαμένες πατρίδες της Ανατολής και δεν ξεχνούμε ποτέ την ιερή μνήμη και τη θυσία των θυμάτων».

● Η Γενική Συνέλευση των δασκάλων και νηπιαγωγών Κιλκίς με ψήφισμά της συγχαίρει την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας για την καθιέρωση του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου και την κατάργηση του θεσμού του Επιθεωρητή (δασκαλοφύλακα - δασκαλοκοντηγού) και τονίζει, ότι ο απαλλαγμένος από τα διοικητικά καθήκοντα Σχολικός Σύμβουλος, θα σταθεί συνεργάτης του δασκάλου και θα συμβάλει στην εξύψωση του λαϊκού μας σχολείου.

● Η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Μεγαλοπόλεως «Ο ΠΟΛΥΒΙΟΣ» με ψήφισμά της καταδικάζει τη γενοκτονία του Λιβανικού και Παλαιστινιακού λαού που θυμίζει ναζιστικές μεθόδους. Συμπαραστήκεται στο δοκιμαζόμενο Παλαιστινιακό λαό και ζητά την απομάκρυνση των Ισραηλινών δυνάμεων από το Λίβανο και τα άλλα κατεχόμενα εδάφη και την έμπρακτη καταδική τους από τους Διεθνείς Οργανισμούς και την κοινή γνώμη.

● Η Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου Δασκάλων και νηπιαγωγών Κιλκίς με αφορμή την πρόσφατη αναγνώριση της Εθνικής αντίστασης κατά την περίοδο 1940-1944 από την Κυβέρνηση, ζητά να συμπεριληφθεί στα διδακτικά βιβλία η γνήσια ιστορία της Εθνικής Αντίστασης για να γαλουχηθούν τα παιδιά μας στον Εθνικό φρονιματισμό. Ο Έλληνας δάσκαλος ήταν ο πρωτοπόρος στις μάχες με τους καταχτητές, τους γερμανοτσολιάδες, τους δοσίλογους, τους μαυραγορίτες, τους φυγόμαχους και έχουμε χρέος ιερό να τιμήσουμε τον ήρωα.

● Ο Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Ανατολ. Αττικής «ΣΩΚΡΑΤΗΣ» με τηλεγράφημα προς τη ΔΟΕ χαιρετίζει την ψήφιση του ιστορικού νόμου για την κατάργηση του αναχρονιστικού θεσμού των επιθεωρητών που τόσο έβλαψε την Παιδεία και τον δάσκαλο και ζητάει από την Κυβέρνηση να προχωρήσει σε βάθος την κάθαρση και τον εκδημοκρατισμό της Παιδείας.

● Η Γενική Συνέλευση των μελών του συλλόγου δασκάλων και νηπιαγωγών Κορινθίας με ψήφισμά της καταδικάζει τις βαρβαρότητες του Ισραήλ στο Λίβανο. Καλεί τους συναδέλφους όλης της χώρας να υψώσουν φωνή διαμαρτυρίας για τη γενοκτονία του Παλαιστινιακού λαού.

● Με ανακοινώσεις του ο Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Αλμυπίας συμπαραστήκεται στον αγωνιζόμενο Παλαιστινιακό λαό, χαιρετίζει την επίσημη αναγνώριση από την Πολιτεία της Εθνικής αντίστασης, συμπαραστήκεται στον δοκιμαζόμενο αδελφό Κυπριακό λαό και ζητά την άμεση αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων κατοχής για μια αδέσμευτη, ανεξάρτητη και κυρίαρχη Κύπρο και τέλος καταδικάζει την επιβολή και διατήρηση του στρατιωτικού νόμου στην Πολωνία.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΓΛΗΝΟΣ100 χρόνια
από τη
γέννηση
του

Ο Δ. Γληνός είναι μια απ' τις σπουδαιότερες μορφές της νεοελληνικής αναγέννησης.

Συνέβαλε όσο λίγος στην μελέτη και κατανόηση του νεοελληνικού προβλήματος και πόλαψε αρχικά για την επέκταση του αστικού μετασχηματισμού της νεοελληνικής κοινωνίας και στη συνέχεια για την ανάπτυξη των διδασκικών του προοδευτικού και εργατικού κινήματος.

Την πορεία του ο ίδιος τη χαρακτηρίζει «όλο προς τα αριστερά» - όλο και περισσότερο λαϊκή.

Φτώχεια και θάνατοι αλληλόκλητοι (είχε 11 αδέρφια) σφραγίζουν την παιδεία του ηλικία.

Αρχικά στην εφηβική του ηλικία παρασυρμένος απ' το περιβάλλον της Ευαγγελικής Σχολής στην οποία φοιτάει, γίνεται ευαίσθητος στα εθνικιστικά και ιδεαλιστικά ιδανικά. Το 1899 που γράφεται στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών είναι ακόμα «παθός της καθαρεύουσας και της μεγάλης ιδέας». Με διάφορες διακοπές, λόγω οικονομικών δυσκολιών, το 1905 παίρνει με «άριστα» το δίπλωμα απ' τη Φιλοσοφική Σχολή και διορίζεται Διευθυντής στην Αναξαγόρειο Σχολή στα Βουρλά Σμύρνης. Από δω αρχίζουν οι πρώτοι αγώνες του και οι πρώτες δώξεις για τη δημοτική γλώσσα. Μετά τον πρώτο χρόνο παραίτηται απ' την Αναξαγόρειο Σχολή και δουλεύει στο Ελληνογερμανικό Λύκειο του Γιαννιτί.

Από το 1905 κιάλας είναι τοποθετημένος στο μέτωπο που παλαίει για το δημοτικισμό. Στην αρχή με δειλά, περισσότερο «αστικά βήματα», στη συνέχεια με αποφασιστικά περισσότερο «λαϊκά βήματα». Ο Δ. Γληνός γίνεται πολιτικός αγωνιστής και οποιαδήποτε θέση που την έβλεπε σαν μετερίζι για πολιτικούς αγώνες, για αγώνες που θα οδηγούσαν το λαό κυρίαρχο στην εξουσία.

1908-1911 σπουδάζει στη Γερμανία (Φιλοσοφία-Ψυχολογία)

Γνωρίζεται με τον RUNDOLF EICKEN και τον WUNDT (Γένο-Λεβία) αλλά και με τον Γιώργο Σκληρό απ' τον οποίο δέχεται έντονες επιδράσεις πολιτικές, κοινωνιολογικές και κοινωνιστικές. Ένας μεγάλος κύκλος από Έλληνες σοσιαλιστές φοιτητές, με πρώτο το Φώτη Πολίτη, ζει και σπουδάζει στις παραπάνω πόλεις. Αυτοί τον μιλούν στην Μαρξιστική σκέψη και ο Δ. Γληνός το 1909 δημοσιεύει μια μελέτη με τίτλο «Η Τουρκική μεταβαλλόμενη και οι συνέπειες αυτής», όπου χρησιμοποιεί τον Μαρξιστικό τρόπο ανάλυσης του Νεοτουρκικού φαινομένου. Στη Λεβία γνωρίζεται και με το Μανώλη Τριανταφυλλίδη και μαζί σχεδιά-

ζουν να γράψουν μια μελέτη για το ανορθωτικό έργο του Βενζελισμού που το εκτιμούσαν σαν μια προσπάθεια ολοκλήρωσης του αστικού μετασχηματισμού της νεοελληνικής κοινωνίας.

Το 1911 επιστρέφει στην Αθήνα. Μικνίει στον περίφημο «Εκπαιδευτικό Όμιλο» (ιδρύθηκε το 1910) και μαζί με το Δελμούζο και τον Μαν. Τριανταφυλλίδη γίνονται η ψυχή του, που θα πει η ψυχή του πιο προοδευτικού, πνευματικού και κοινωνικού δυναμικού της εποχής. Με το «Δελτίο» καθοδηγούν, προβληματίζουν, συσπειρώνουν, διαφωτίζουν. Από το 1910 ως το 1924 ο Δ. Γληνός, δημοσιεύει στο «Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου» μια σειρά από μελέτες που άλλοτε τις υπογράφει με τ' όνομά του, άλλοτε με το ψευδώνυμο «Φωτεινός». Το 1912 γίνεται διευθυντής του Διδασκαλείου Μέσης Εκπαίδευσης.

Από το 1915 ως το 1917 ο Δ. Γληνός γίνεται το θύμα μιας σειράς διωγμών για τα αντιβασιλικά του φρονήματα - δικές, φυλάκιση στις φυλακές Αβέρων.

Το 1917 ο Βενζέλος αναθέτει στο Δ. Γληνό την Προεδρία του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου και την ίδια χρονιά βγάζει το Διάταγμα για την εισαγωγή της Δημοτικής γλώσσας στα Δημοτικά Σχολεία (Μάιος 1917). Τον Ιούνιο του 1917 γίνεται Εκπαιδευτικός Σύμβουλος, γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Παιδείας και με τη συνεργασία του Αλέξανδρου Δελμούζου και του Μανώλη Τριανταφυλλίδη βάζει μπροστά το μεγάλο έργο της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης.

Ένα έργο που οι σκατοδιστές που τότε άκουγαν στο όνομα «βασιλικοί» το σταμάτησαν με την μεταπολίτευση του 1920. Τότε ζήτησαν να καούν τα καινούργια αναγνωστικά της δημοτικής. Ξανάρχεται η καθαρεύουσα. Τη στροφή αυτή την πολεμάει ο Δ. Γληνός με παραιτήτη του απ' το Υπουργείο και με την έκδοση της καυστικής μπροσούρας του «Οι χόροι μίζουσαν, τα χερσίδα κοζουσαν οι άφεις μίζουσαν» που την υπογράφει με ψευδώνυμο Αντ. Γαβρήλ (1921).

Την ίδια εποχή ολοκληρώνει τη μελέτη του «Έθνος και Γλώσσα», γράφει μια καινούργια με τίτλο «Η κρίση του Δημοτικισμού», ενισχύει τον αγώνα του «Συνδέσμου για τα δικαιώματα της Γυναίκας», και ιδρύει την «Αντιτέρα Γυναικεία Σχολή» (1921-23). Έρχεται η επανάσταση Πλαστήρα και τον επαναδιορίζει Εκπαιδευτικό Σύμβουλο και του αναθέτει τη συνέχεια του μεταρρυθμιστικού έργου στην Εκπαίδευση. Ο Δ. Γληνός συντάσσει τότε τον «Όργανισμό του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου», νόμο για τη διδασκαλία, διοργανώνει σειρά από διδασκαλικά συνέδρια σε ολόκληρη τη Χώρα. Στα 1924-25 γίνεται συνεργάτης του Παπαναστασίου και του αναθέτουν τη Σύνταξη του Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και ακόμα τη διεύθυνση της Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Με τη δικτατορία Παγκάλου (1926) απομακρύνεται απ' τη διεύθυνσή της και η Παιδαγωγική Ακαδημία κλείνει, αφού προηγουμένως δημοσιεύονται τα «Μοραλιστικά».

Το 1927 διασπάται ο «Εκπαιδευτικός Όμιλος» μετά από διαφωνία του Δ. Γληνού (αριστεροί) και του Δελμούζου (αστοί).

Ο Δ. Γληνός πιστεύει πως το εκπαιδευτικό ζήτημα της Ελλάδας είναι συυφασμένο με το πολιτικό και πως μόνο μέσα από τους λαϊκούς-ταξικούς αγώνες μπορεί να λυθεί. Το 1928 παίρνει οριστικά την απόφαση να εργαστεί έξω από το κράτος, συνειδητοποιώντας μετά και από δική που άνοιξε εναντίον του την ίδια χρονιά η Ιερά Σύνοδος - επί διαδόσει οδιστικών ιδεών - και μια άλλη που πέρασε για μια δέλεση στο Θέατρο Αλάμπρα για την κατάσταση στη Σοβιετική Ένωση, ότι η δουλειά του κοντά στο Κράτος πάει χαμένη.

Αυτή η οριστική προς τα Αριστερά στροφή του Δ. Γληνού είναι μια πολιτική του επιλογή. Συνεργάζεται με μια σειρά από Εργατοκλασικούς, Περιοδικά κ.λπ. για να διακηρύξει τις ιδέες του και για να επιβιώσει.

Το ίδιο με το Βάρναλη επικεφαλής τη Σοβιετική Ένωση. Έρχεται η Δικτατορία Κονδύλη και εξορίζεται στον Αη Στράτη. Το 1936 βγαίνει Βουλευτής Αθήνας με το Παλλαϊκό Μέτωπο, την ίδια χρονιά έρχεται η δικτατορία Γεωργίου-Μεταξά (4 Αυγούστου 1936) και εξορίζεται και πάλι στην Ανάφη. Το 1937 στις φυλακές Ακροναυπλίας, πούχε μεταφερθεί ο Δ. Γληνός, γίνεται απόπειρα δολοφονίας του. Το 1940, με την κήρυξη του πολέμου ο Δ. Γληνός είναι «υπό κατ' οίκον περιορισμό», πράγμα που τούδωσε τη δυνατότητα να επιμεληθεί την έκδοση του Σοβιετικού Γιλάντα και στη συνέχεια να μεταφράσει την Γενεαλογία της Ηθικής του Νίτσε (1942).

Τον Αύγουστο του 1941 τον συλλαμβάνουν οι Ιταλοί και βαριά άρρωστο τον απολύουν στις αρχές του 1942. Γίνεται ο πρώτεργάτης της ίδρυσης του Ε.Α.Μ. και συντάσσει την ανεπανόλητη, την περίφημη μπροσούρα «Τι είναι και τι θέλει το Ε.Α.Μ.».

Τέλη 1943 προορίζεται για την ηγεσία της πολιτικής εξουσίας της Π.Ε.Ε.Α. Πάσχει από ησυχαστικές κρίσεις και πριν ανέβει στο βουνό κρίνει ότι πρέπει να εγχειριστεί. Ο οργανισμός του Δ. Γληνού σακατεμένος απ' το συνεχή αγώνα, τις εξορίες και τις φυλακές δεν αντέχει. Πεθαίνει στην Αθήνα, στην κλινική «Συμαρούνη» (26.12.1943).

Κι έτσι ο μεταρρυθμιστής, παιδαγωγός, ο στοχαστής και φιλόλογος, φιλόσοφος, ο κοινωνιστής, και αδάμαστος πολιτικός αγωνιστής δεν μπόρεσε να συνεχίσει την τεράστια προσπάθεια που προς τον αγωνιζόμενο Ελληνικό Λαό, προς το προοδευτικό λαϊκό Εθνικοελευθερωτικό Κίνημα. Το θλιβερό όγγελμα του θανάτου του συγκλόνισε τα εκατομμύρια των Ελλήνων που αγωνιζόταν για τη λευτεριά.

Αυτός ήταν σε συντομία ο Δ. Γληνός: Ένας ακατάβλητος αγωνιστής, αγνός, τίμιος, παληκαρός. Μοναδικός σε φωτεινές ιδέες και σε γόνιμα έργα, κανός κάθε φορά να χτάνει το μετερίζι απ' το οποίο θα δίνει το αγώνα.

Έναν αγώνα με το Λαό για το Λαό, χωρίς ταλαντεύσεις, χωρίς διαταγμούς, σ' όλα τα επίπεδα, αδιαφορώντας για τις συνέπειες πάνω στο άτομό του. Συνδύαζε κατά τρόπο συμμετρικό το πνευματικό στοιχείο με το πρακτικό. Και τα δυο μαζί σε υπερθετικό βαθμό. Θεωρία και πράξη, πράξη και θεωρία ήταν για το Γληνό ένας αρμονικός συνδυασμός. Ήταν αναγεννητής, επαναστάτης, ασυμβίβαστος, κάτι που δεν του συγχώρεσαν οι αστοί διανοούμενοι και φυσικά η αντίδραση. Γιαυτό και ο Ελληνικός Λαός, μετά την ήττα των δημοκρατικών δυνάμεων, δεν πληροφορήθηκε, δεν του δόθηκε η ευκαιρία να πληροφορηθείγαυτόν τον γίγοντα, τον ακούραστο εργάτη της προκοπής του λαού και του Έθνους. Ο Γληνός πίστευε και το διακήρυχνε πως ο ρόλος του φιλοσόφου δεν είναι μόνο να ερμηνεύσει τον κόσμο, μα και να τον μεταβάλλει». Ας τόχουν αυτό υπόψη τους μερικοί που τη «σοφία» τους τη χρησιμοποιούν για την «ομιλή» ένταξή τους σε τούτον τον κόσμο, όπως τον έχουν χτίσει όσοι βλέπουν τους Λαούς απ' τη σκοπιά του εμπόρου και του εκμεταλλευτή. Όσοι δεν έχουν αθεράπευτα προσηλωθεί σε τούτον τον «κόσμο», οφείλουν να επανεξετάσουν τη στάση τους απέναντί του.

Αυτό είναι το ελάχιστο που μπορούν να κάνουν προς τη κατεύθυνση που μας έχει χαράξει ο Δημήτρης Γληνός.

Το σχολείο και ο δάσκαλος στον καιρό της κατοχής και της εθνικής αντίστασης (1941—1944)

Είναι καιρός να υψώσουμε την τιμητική στήλη της εθνικής μνήμης στους ήρωες και μάρτυρες του μεγάλου εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του λαού μας 41-44.

Πάντα ο δασκαλικός κλάδος αυτός, είναι ιστορική αλήθεια, στάθηκε μπροστά της σ' όλους τους εθνικούς και λαϊκούς αγώνες. Εξήντα χρόνια συνδικαλιστικοί αγώνες δεν έχουν ούτε μια σκοτεινή σελίδα. Πάντα μπροστά με τη σημαία του προοδευτικού δημοκρατισμού και της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, με τη σημαία της πνευματικής και κοινωνικής λευτεριάς του λαού μας. Το 41-44 τον βρούσαμε στις πρώτες γραμμές και εθνικής αντίστασης αγνωστή και αιμοδοτή λευτεριάς.

1. Το παιδί στον καιρό της κατοχής. Απ' τον Απρίλη του 41 αρχίζει η κατοχή της Ελλάδος απ' τις αρβές του Χίτλερ και του Μουσολίνι. Ο Ελληνικός λαός πρέπει να παλέψει για την επιβίωσή του. Το χειμώνα του 1941-42 ξεσπάει στην Ελλάδα μια τρομερή πείνα. Πιο πολύ χτύπησε τα παιδιά και τους έφηβους. Υπολογίζεται ότι 60.000 παιδιά πέθαναν από πείνα και η υγεία άλλων 130.000 έπαθε ανεπανόρθωτες ζημιές από τη συνεχή αιτία. Εκτός απ' αυτό γύρω στις 400.000 παιδιά έμειναν ορφανά απ' τους δυο ή από τον ένα γονέα ή και τελείως απροστάτευτα. Σ' εκείνη την τρομερή εποχή τριγυρούσαν αδίστακτα στους δρόμους των μεγάλων πόλεων ομάδες από φεισομαμένα, πεινασμένα και άρρωστα παιδιά. Η Κυβέρνηση που είχε διοριστεί απ' τις δυνάμεις κατοχής, για να μπορέσει να συγκρατήσει την κατάσταση, πήρε αστυνομικά μέτρα, πράγμα που χειροτέρεψε τη θέση των παιδιών των. Η γενική σύγχυση ήταν τόσο μεγάλη, τα μέτρα τόσο σπασμωδικά και αλόγιστα, ώστε το χειμώνα του 1941 στους δρόμους της Αθήνας πιάστηκαν 450 παιδιά σε απελπιστική κατάσταση και κλείστηκαν στη Δημόσια Ψυχιατρική Κλινική, στο Λαφί. Εκεί έζησαν χρόνια ολόκληρα ανάμεσα στους ψυχικά άρρωστος. Τώρα προστέθηκαν στη στρατιά της δυστυχίας οι τρόφιμοι όπως τα φιλανθρωπικά ιδρύματα, τα παιδιά και οι έφηβοι από τα ορφανοτροφεία. Η ίδια η Κυβέρνηση με την επίταξη των κτιρίων τους και τη μετατροπή τους σε φυλακές, όπως του περίφημου Ορφανοτροφείου Χατζηκούστα και άλλων, πέταξε κυριολεκτικά τα ορφανά στους δρόμους.

Είναι αλήθεια πως για τη διδασκαλία, την προστασία και τη φροντίδα των παιδιών προσφέρανε, όσο μπορούσαν, τις καλές τους υπηρεσίες, ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός καθώς και πολλές ελληνικές βηρκεντικές φιλανθρωπικές οργανώσεις όπως ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός το Π.Ι.Κ.Π.Α., ο Ε.Ο.Χ.Α. και άλλοι. Τότε στάλθηκε κι' ένας μεγάλος αριθμός ορφανών και άλλων παιδιών, που κινδύνευαν από την πείνα, στην επαρχία κοντά σε αγροτικές οικογένειες. Πόλεμος και κατοχή είχαν μια βαθιά επίδραση στην παιδική ψυχή, όπως τονίζει ο' ένα άρθρο της (1945) η παιδαγωγός Ρόζα Ιμβριάκη. Η φυσιολογική εξέλιξη των παιδιών σταμάτησε, ώριμσαν πρόωρα. Οι τρομερά δυσμενείς συνθήκες επηρέασαν τον συναισθηματικό κόσμο του παιδιού, ανέστειλαν ή διατάραξαν επικίνδυνα την ομαλή πορεία της προσωπικότητάς τους. Η ίδια στη μελέτη της διαπιστώνει πως αντίθετα το τμήμα της νεολαίας που πήρε μέρος στην Εθνική αντίσταση μπόρεσε να αντιταχθεί στις βλαβερές αυτές επιδράσεις, να προφυλαχθεί από τον ηθικό και κοινωνικό ξεπεσμό και να αναπτύξει ένα καινούργιο ήθος της θυσίας, της αλληλοβοήθειας και της αγάπης στην πατρίδα.

2. Η κατάσταση στα σχολεία: Στον καιρό αυτόν, της εθνικής δοκμασίας δεν μπορεί να γίνει λόγος για μια οργανωμένη εκπαίδευση. Στην περιοχή της Δυτικής Θράκης και Ανατολικής Μακεδονίας που ήταν υπό την κατοχή του βουλγαρικού κράτους, έκλεισαν όλα τα Σχολεία. Το διδακτικό προσωπικό γνώρισε φοβερούς διωγμούς και τέλος κατέφυγε στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Τα Ελληνόπουλα εξαναγκάστηκαν να μάθουν τη βουλγαρική γλώσσα. Στην υπόλοιπη Ελλάδα που ήταν υπό την κατοχή των γερμανικών και ιταλικών στρατευμάτων άνοιξαν σ' ωρισμένα χρονικά διαστήματα τα σχολεία όλων των τύπων και των βαθμίδων. Η φοίτηση όμως των μαθητών ήταν τρομερά περιορισμένη. Οι λόγοι ήταν πολλοί! Ο κίνδυνος των βομβαρδισμών, ο φόβος για τα σκληρά αντιποινά των στρατευμάτων κατοχής ή η επίταξη των σχολικών κτιρίων και η έλλειψη διοικητικού προσωπικού Μεταξύ των σχολικών τύπων τα Νηπιαγωγεία ήταν κλειστά σ' όλο αυτό το διάστημα. Για το δημοτικό σχολείο προβλέπονται μόνο στα χαρτιά-έξη χρόνια φοίτηση αλλά μόνο με δυσκολία μπορούσε να γίνει μάθημα. Κάτω από τις ειδικές αυτές συνθήκες που περνούσε ο τόπος δεν μπορούσε φυσικά να γίνει έλεγχος, αν τα παιδιά των 7-13 χρονών παίρναν μέρος στην υποχρεωτική φοίτηση. Από τους επιβεβαιωμένους των σχολείων υπολογίστηκε ότι από τα 1848-45 δεν φοίτησαν λίγο ή καθόλου στο Σχολείο 600.000 περίπου παιδιά.

Το εξατάξιο κλασικό Γυμνάσιο είναι ο μόνος τύπος μέσης εκπαίδευσης που ορισμένα χρονικά διαστήματα λειτουργήσε έστω και με έναν ή 2 καθηγητές και συχνά μέσα σε αποθήκες. Στις καλύτερες και μέσες επαγγελματικές σχολές δεν γινόταν κανένα μάθημα. Ένα μέρος απ' αυτές καταργήθηκαν και, άλλες πάλι σχολές δεν μπόρεσαν να ξαναλειτούργησουν γιατί τα εργαστήριά τους και οι μηχανικοί εξοπλισμοί είχαν κατασχεθεί ή λεηλατηθεί. Τα Πανεπιστήμια της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης καθώς και άλλες Ανώτατες Σχολές τυπικά λειτούργησαν. Η κατάργηση όμως των εισαγωγικών εξετάσεων από την Κυβέρνηση είχε σαν αποτέλεσμα να γραφούν στα Ανώτατα Εκπαιδ. Ιδρύματα 35.000 φοιτητές. Όποιος είχε απολυτήριο Γυμνασίου, άσχετα με την ηλικία του, γράφονταν στο Π/μιο ή σε μια άλλη Ανώτατη Σχολή. Ένα ποσοστό απ' αυτούς γράφονταν από μια ανάγκη για μόρφωση, το μεγαλύτερο όμως ποσοστό πήγαιναν για να πάρουν μέρος στο ισχνό βέβαια αλλά πολύτιμο για την εποχή εκείνη φοιτητικό σπουσίο. Στα πανεπιστήμια γινόταν συχνά αιματηρά επεισόδια γιατί οι φοιτητές παίρναν μέρος στην Εθνική αντίσταση. Ο καθηγητής της φυσικομαθητικής Σχολής του Π/μίου της Αθήνας Λεωνίδας Ζέρβας γράφει (1945) για το υψηλό ιδεαλισμό και το φλογερό πατριωτισμό της φοιτητικής νεολαίας μας που αποτέλεσε την πρώτη γραμμή του μετώπου της μαθητικής και ενεργητικής αντίστασης του Ελλην. λαού ενάντια στους ξένους κατακτητές και τους ντόπιους προδότες.

Πολλοί φοιτητές εκτελέστηκαν από τους κατακτητές ή πέθαναν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Χάρη στους αγώνες των φοιτητών, των καθηγητών και του λαού η λειτουργία του Πανεπιστημίου και των άλλων Σχολών πέτυχε ένα μεγάλο κέρδος. Εδώ άμβλε, έστω και χαμηλά, το πνευματικό φως μιας χώρας που είχε χάσει τα πάντα.

3. Οι δάσκαλοι μαζί με το λαό στην Εθνική Αντίσταση.

Ο Ελληνικός λαός δεν ξέχασε, μέσα στον αγώνα που έκανε για την ελευθερία και την επιβίωση, το Σχολείο. Πάλεψε να μείνει ανοιχτό το Σχολείο για τα παιδιά του. Οι δάσκαλοι ήταν αυτοί που μύησαν μπροστά στον αγώνα για πιο τακτική και καλύτερη λειτουργία των σχολείων. Κάθε τόσο γινόταν γι' αυτό διαβήματα και διαμαρτυρίες στη Κυβέρνηση και στις αρχές κατοχής. Οι δάσκαλοι κινητοποιούσαν τους γονείς, διάφορες οργανώσεις οργανώνουν σχολικά σπουσία και δίδασκαν οι ίδιοι με άδειο στομάχι. Πολλοί έπεσαν θύματα σ' αυτόν τον αγώνα. Στην Αθήνα εκδίδονται τότε παράνομα το περιοδικό «Διδοκαλικό Θήμα» συνδικαλιστικό όργανο των δασκάλων. Το 1943 εκτελέστηκαν δυο δάσκαλοι ο Β. Παρασκευόπουλος και Ν. Πετρόπουλος γιατί βρέθηκαν στις τσέπες τους αντίτυπο αυτού του περιοδικού. Τότε πιάστηκε κι' εκτελέστηκε κι ο Παναγής Δημητράτος, απ' τους ιδρυτές της ομοσπονδίας μας, μορφή μεγάλη του προοδευτικού συνδικαλιστικού διδοκαλικού ανήματος.

Αλλά τι να πρωτογράψει κανείς στις λίγες αυτές γραμμές και πειόν να πρωτοαναφέρει απ' τη στρατιά των μαρτύρων και ηρώων μας:

Τους 15 Αφρονωνησιώτες δασκάλους που γέμισαν τα Χαϊδάρια κι' έπεσαν στα Σκοπευτήρια:

Τον Τσίρκα, τα Βούλαρη, τα Τσαλίκη, το Κυτήρη και τούς άλλους...

Χιλιάδες δάσκαλοι πήραν μέρος στο μεγάλο εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα 41-44, στέλεχσαν τις εθνικοαπελευθερωτικές οργανώσεις στα βουνά και στις πόλεις κι' εκατοντάδες ανέβηκαν τη σκάλα του μαρτυρίου και της θυσίας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι κατά τη διάρκεια της κατοχής, στις ορεινές περιοχές που είχαν απελευθερωθεί απ' τις δυνάμεις της Εθνικής Αντίστασης, άρχισαν να λειτουργούν στω και πρόσκαιρα τα Σχολεία. Στην περιοχή μάλιστα της Ευρυτανίας και στα βουνά της Θεσσαλίας έγιναν δύο έκτακτα Παιδαγωγικά Σεμινάρια με 130 φοιτητές, απόφοιτους Γυμνασίου. Επίσης το καλοκαίρι του 1944 έγινε σ' ένα συνέδριο, όπου συζητήθηκαν τα προβλήματα της παιδείας. Τέλος την ίδια εποχή γράφτηκαν και 2 αναγνωστικά για το Δημοτικό Σχολείο.

Η κατοχή ρημάζε τη χώρα. Ο αριθμός των καταστραμμένων σχολικών είναι φοβερό υψηλός. Από 8.345 σχολικά κτίρια που επίταξαν οι δυνάμεις κατοχής μόνο 719 έμειναν ανέσφα κλιμάδες σχολεία κήκων ή καταστράφηκαν κι' όσα μείνανε παθάνε μεγάλες ζημιές, έχασαν τον εξοπλισμό τους σε έπιπλα και άλλα υλικό.

ΣΗΜΗ: Η ομοσπονδία μας θα πρέπει τώρα να συγκεντρώσει απ' τους Συλλάγους, από συναδέλφους αγωνιστές που επέζησαν κάθε τι που θυμούνται, να στείλουν ονόματα, βιογραφίες και φωτογραφίες αγωνιστών, έντυπο παράνομο υλικό της εποχής μ' ότι άλλο περιεβόηκε. Έτσι θα μπορεί να γραφτεί η ιστορία της συμβολής του κλάδου μας στην Εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα 41-44, να γίνουν εκδηλώσεις μνήμης και τμής των θυμάτων και ηρώων μας με ομιλίες, εκθέσεις κ.λ.π.

Κ. Γ. Καλαντζής

Επίσκοπος Παιδαγωγός Δρ. Φ.Δ.

(Βιογραφία και ντοκουμέντα αναφέρει στη διδοκαλική μου διατριφή που έγραψε το 1962 στη Βιέννη στη γερμανική γλώσσα: «Η Παιδεία στην Ελλάδα κήκων», Βιέννη 1962)

ειδήσεις * ειδήσεις * ειδήσεις * ειδήσεις

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Σήμερα 6 Νοέμβρη 1982 και ώρα 9η πρωινή, μετά την θλιβερή είδηση για το αυτοκινητιστικό δυστύχημα που είχε ως συνέπεια το θάνατο της συζύγου του συναδέλφου και μέλους της Δ.Ο.Ε. Δ. Μανδρέκα και τον βαρύ τραυματισμό του ίδιου και του γιού του, το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ο.Ε. συμμετέχοντας στο βαρύ πένθος της οικογένειας, συνεδρίασε έκτακτα και

Αποφάσεις

1. Να εκδηλώσει με κάθε τρόπο τη συμπάραστασή του στην οικογένεια του.
2. Να παρακολουθηθεί από κοντά την πορεία ανάρρωσής του και του γιού του.
3. Να παρακολουθηθεί τη νεκρώσιμη ακολουθία.
4. Να απευθύνει το στεφάνο χαιρετισμό στη νεκρή σύζυγό του, ο Πρόεδρος της Δ.Ο.Ε.
5. Να καταθέσει στεφάνο στον τάφο της νεκρής.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ο.Ε.

Ο Πρόεδρος: Μενέλαος Παπαχρήστος.

Ο Γενικός Γραμματέας: Χρήστος Κοντογιάννης.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το προσωπικό και οι μαθητές του 5/θεσίου Δημοτ. Σχολείου Αγίων Παρασκευών Πεδιάδας Ηρακλείου. Ευχαριστούν θερμά την Ένωση Παζών Ηρακλείου για την δωρεάν χορήγηση στο σχολείο ενός ραδιοκααστόφωνου στέρεο PHILIPS αξίας 17.500 δρχ.

Ο Δ/ντης του Σχολείου.

Ευστάθιος Κύρναράκης.

Δ/ντης Β.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η Σχολική Εφορεία του Δημοτικού Σχολείου Καλαθηνών Χανίων εκφράζει τις ευχαριστίες της στον κ. Σταθάκη Μιχαήλ του Γεωργίου - Πολιτικό Μηχανικό - για την δωρεά που έκανε στο Σχολείο την «Μεγάλη Ιστορία της Ελλάδας Γ. Κορδάτου Τόμου 13».

Κραβονοκαλάσης.

ΕΚΦΡΑΣΗ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΩΝ

Η Σχολική Εφορεία, οι δάσκαλοι και οι μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Σπαθαρίων. Ευχαριστούν θερμά τον κ. Δημήτριο Κοράμπη ταγματάρχη χωρικής Ε.Α. για τη δωρεά στο Σχολείο μας της μεγάλης εγκυκλοπαίδειας «ΓΙΟΥΒΑΝΗ» αποτελούμενη από (20) τόμους.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το 3/θέσιο Δημοτικό Σχολείο Μικρού Σουλίου Φυλλιάδας - Δερρών.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙ ΘΕΡΜΑ

Τους κ. W&E NALBANTIS για όσα προσέφεραν στα σχολεία που είχε αποσπασθεί από πυρκαϊά.

Η σχολική εφορεία και οι μαθητές του Δημοτικού σχολείου Καλιβίων Στάχας Λακεδαιμόνας, ευχαριστούν θερμά τον Κώστα Κορίνη του Χριστού ομόγεννη εξ Αμερικής για τη χορήγηση στους μαθητές του σχολείου μας, διάφορα είδη γραφικής ύλης αξίας 10.000 δρχώνων.

Ο Γραμματέας της Σχ. Εφορείας.
Αθων. Κωνσταντίνος.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η ΔΟΕ χαιρετίζει με ιδιαίτερη ικανοποίηση το αποτέλεσμα των εκλογών για την ανάδειξη αρετών μελών στα Κεντρικά και Περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια και συγχαίρει τους συναδέλφους όλης της χώρας γιατί με το αλάθητο κριτήριό τους πρόσφεραν ακόμη μια νίκη στον Κλάδο μας που αγωνίζεται για την αναμόρφωση της λαϊκής μας παιδείας μέσα από ένα μαζικό, ταξικό, πολιτικοποιημένο και οργανωτικά αυτόνομο συνδικαλιστικό κίνημα.

Η νίκη των δημοκρατικών δυνάμεων στα χέρια της Δημοτικής Εκπαίδευσης είναι μια ηχηρή απάντηση στις δυνάμεις της συντήρησης, τους κινδυνολόγους και ψυθιριστές και όλους εκείνους που υπηρετούν τα συμφέροντα της κατεστημένης ιδεολογίας της άρχουσας τάξης.

Η ΔΟΕ εύχεται στους Αιρετούς του Κλάδου να επιτύχουν στο έργο τους.

Από τη Δ.Ο.Ε.

Τελικά αποτελέσματα από τις εκλογές αρετών στα Κεντρικά Υπηρεσιακά Συμβούλια

ΑΚΥΣΔΕ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ

Αλεξανδρόπουλος Θεοδ.	15485 (49,80%)
Βαγενάς Ιωαν.	4828 (15,50%)
Ευθυμίουπουλος Θεοδ.	10.788 (34,70%)

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΙ

Σωτήρης Σωτ.	14837 (50,28%)
Σαπρανίδης ΗΛ.	4167 (14,12%)
Ζωγράφος Ευριπ.	10507 (35,60%)

ΚΥΔΣΕ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ

Βαλασμούπουλος Νικ.	17260 (54,82%)
Έξαρχος Θεοδ.	3808 (12,08%)
Παπαϊωάννου Ευριπ.	10411 (33,10%)

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΙ

Σοφινιάς Παντ.	15568 (52,40%)
Καζαντζής Παυλ.	4022 (13,54%)
Τσοικινίδας Σωκρ.	10121 (34,06%)

Στα χρόνια της Κατοχής είχαν λειτουργήσει στην ελεύθερη Ελλάδα δυο «Παιδαγωγικά Φροντιστήρια»: ένα στη Τύρνα Καρδίτσας με διευθύντρια την παιδαγωγό Ρόζα Ιμβριώτη κι ένα στο Καρπενήσι κι αργότερα στο Τροβάτο Ευρυτανίας με διευθυντές τους παιδαγωγούς Μιχ. Παπαμαύρο και Κ. Σωτηρίου. Και τα δυο, με τη συνεργασία των σπουδαστών των φροντιστηρίων, κατάρτιση από ένα αναγνωστικό για το Δημοτικό σχολείο, το πρώτο για τις τάξεις Γ' και Δ' με τίτλο «Τ' ΑΕΤΟΠΟΥΛΑ» και το δεύτερο για τις τάξεις Ε' και ΣΤ' με τίτλο

«ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ». Το πρώτο περιώθηκε, βρέθηκε κι έχει επανεκδοθεί. Το δεύτερο όμως με συγγραφέα, τον Μιχ. Παπαμαύρο, έκδοση Π.Ε.Ε.Α. δεν έχει βρεθεί ακόμα. Επειδή αποτελεί ντοκουμέντο για την παιδεία μας στα δύσκολα εκείνα χρόνια, παρακαλούμε όσους το έχουν στα χέρια τους ή μπορούν να το βρουν να επικοινωνήσουν με τον: Χάρη Σακελλαρίου, Κλαυδιανήστρας 24, Νέα Λύσια, Αθήνα, τηλ. 2614125, όντας βέβαιοι ότι προσφέρουν σημαντική υπηρεσία στο θέμα της ιστορίας της εκπαίδευσης στη χώρα μας.

Χρόνος υπηρεσ.	ΜΚ	Βασικός μισθός	Χρονο-επίδομα	Προσωπικό επίδ.	Προσωπ. επίδ.	διορθω-τικό επίδ.	Εξωδίδα-κτικό επίδ.	ΑΤΑ 1ου τετραμην.	ΑΤΑ 2ου τετραμ.	Σύνολο μηνιαίων ακαθάρ. απόδοχ.
0- 2	2	16020	-	1000	190	5000	3000	1740	512	27462
2- 5	3	17080	684	1000	190	4500	3000	1832	538	28834
5- 8	4	18180	2179	1000	190	4500	3000	2019	593	32641
8-11	5	19210	3842	1000	238	4000	3000	2180	641	34111
11-13	6	21610	6051	1000	238	3523	3000	2482	715	38619
13-15	6	21610	7780	1000	238	3500	3000	2581	733	40442
15-17	6	21610	9508	1000	432	3500	3000	2644	751	42445
17-20	6	21610	11237	1000	432	3000	3000	2689	764	43732
20-23	6	21610	12966	1000	490	3000	3000	2752	781	45599
23-26	7	25080	17054	1000	490	2500	3000	3009	855	52988
26-29	7	25080	18058	1000	490	2000	3000	3028	860	53516
29-32	7	25080	19061	1000	-	2000	3000	3064	870	54075
32-35	8	28270	21485	1000	-	-	3000	3158	904	57817
32-35	8	28270	24312	1000	-	-	3000	3292	909	60783

Παρατήρηση: Δεν περιλαμβάνεται στον πίνακα 1. Το επίδομα σπουδών που είναι 908 δρχ. για κάθε έτος μεταγυμνασιακών σπουδών

2. Το οικογενειακό που είναι 1816 δρχ. για τη-το σύζυγο και 908 δρχ. για καθένα από τα τέκνα.